

ek

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
za Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 19.
Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kő-
földre: Havonta 1, negyedévre
félévre 6, egészévre 10 dollár. É-
rtekezések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánsági
nyomtatás egyetlen napilapja. Cik-
keinek utánnomosságot csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszafeladását nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Velelős szerkesztő Jánosházy Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátvegyi Ernő, Str. Matei Milcu 10.

Ara 5 lej

Szombat, 1934 január 6.

5694. ÉV XVII. ÉVF.
TEBETH 19. 4 SZÁM.

Február elsejére halasztották el a parlament megnyitását

A Tatarescu-kormány pénteken délután letette az esküt

Dinu Bratianu kimaradt az új kormányból, helyét Slavescu foglalta el. Minisztertanács a robogó vonaton. A békét keresi az ellenzéki pártokkal szemben az új miniszterelnök

Országszerte tovább folyik a vasgárdisták letartóztatása

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken délelőtt negyedszer tűtötték be az északi pályaudvaron a különvonatot, amelynek esküteljére kellett vinnie Szinajába az új kormány tagjait. 48 óráig tartó tárgyalások után sikerült végül Tatarescunak a kormányalakítás elé háruló akadályokat elhárítania és az új kormány pénteken délután csakugyan letette az esküt. A kormányista, amely csak kevésse különbözik az előző kormány összetételétől, kompromisszum eredménye, mint ahogyan kompromisszum eredménye az is, hogy a liberális párt elnöki méltóságát Dinu Bratianunak engedték át a fiatalok. Az új kormány nagy elánal akar a munkához hozzálátni és a feladatok, amelyekkel a Tatarescu formációnak meg kell birkóznia, nem lebecsülendők. A kormány és a liberális rezsim, sőt talán a demokratikus rezsim életkora is függ attól, hogy ezek a problémákkal milyen mértékben fog megbirkózhatni az új kormány.

mok megsemmisítése után. Azt hiszik, hogy Tatarescunak sikerülni fog a közvélemény által annyira kívánt politikai békét megteremtene az országban. Az Epoca jelentése szerint Vaida Ilfov megyében jelöltetni fogja magát, a legközelebbi időközi választáson.

Tatarescu déli kihallgatásával kapcsolatosan jelentik meg, hogy a király ebédre is vendégül látta a miniszterelnököt, akivel megbeszélést folytatott a trónbeszéd tartalmáról.

Bukarestben fogják tárgyalni a merénylők bűnperét

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) A ploesti törvényszék ügyész ségén tegnap folytatták a vizsgálatot Duca merénylői ügyében, akiknek vizsgálati fogságát, mint megirtuk, harmánccal meghosszabbította a vádtanács. Virgil Ionescu mérnök a vasgárda konstanci listavezetője, tegnap visszavonta a vizsgálóbíró előtt tett azon vallomását, amely szerint a merényletet Cantacuzino Granicerul tábornok lakásán határozták volna el. Ionescu mérnök, akit ugyancsak társai megfenyegettek, váratlanul

azt kezdi hangoztatni, hogy mit sem tudott a merénylőről és hogy az minden bizonnyal Constantinescu és társainak egyéni műve volt.

A Dimineata beavatott helyre való hivatkozással azt a feltűnést keltező hírt közli, hogy bár a miniszterelnök meggyilkolása Prahova megye területén történt, a nyomozás további folytatását a bukaresti igazságszolgáltatási hatóságokra bízta, annál is inkább, minthogy a merénylet összes számai Bukarestbe vezetnek.

Hatvan brailai gimnázistát és kereskedelmi iskolást tartóztatott le a rendőrség

A különböző szembesítéseket és a nyomozás irányának egységét technikailag megnehezíti az, hogy a nyomozó hatóságoknak meg kell osztaniuk a munkát Bukarest és Ploesti között. A vasgárdisták letartóztatása egyébként az egész ország területén folyamatban van. Mint azt röviden jelentettük, a brailai hatóságok letartóztattak egy Ion Petulescu nevű lelkészt, akinek hivatása, hogy a középiskolások között szerezzen híveket a vasgárda számára. A lelkész lakásán tartott házkutatás nem vezetett eredményre. Ezzel szemben a parochián bő, kompromittáló anyagra bukkant a rendőrség. Láthatóan a szövegszerű és széleskörű levelezést fedezték fel ezenkívül egy „Kereszt-szövetség” nevű egyesület regisztereit. Ennek a szövetségnek a tagjait azután letartóztatták, úgy hogy mintegy hatvan gimnázista és kereskedelmi iskolás tanuló került eképpen a rendőrségre, nagyobb részt jómódú szülők gyermekei. sőt a brailai hatósági vezetők esetetét is közöttük vannak.

Olaru, vișoarai és Amaneci salcui tanítók.

A szilágy megyei Vezendiu községben letartóztatta a rendőrség Veres György és Tibor egyetemi hallgatókat, a községbeli tanító két fiát. Vasas községben Vozintal és Victor Goros egyetemi hallgatókat tartóztatták le a esendőrök.

A ialomita megyei vasgárdisták letartóztatása során jellemző incidens történt. Vlad-Tepes község több paraszt lakóját kísérték be a esendőrségre azon a címen, hogy a vasgárda szervezet tagjai. A parasztok tiltakoztak ez ellen, mintha ők ennek a szervezetnek tagjai volnának. Erre szembesítették őket Constantiu Zamfir ügyvéddel, a vasgárda megyei szervezetének egyik vezetőjével, mire kiderült, hogy az ügyvéd bítko meghatalmazásokat íratott alá a parasztokkal, különböző perekkel kapcsolatosan és ezeket változtatta át azután belépési nyilatkozatokká. A parasztoktól midőn erről tudomást szereztek, rárohantak az ügyvédre és véresre verték.

A esendőröknek csak nehezen sikerült kimenteniük az ügyvédet, az akaratukon kívül lett vasgárdisták kezei között.

A kormány hivatalos lapja a merénylőről

A kormány hivatalos lapja, a Viitorul állandóan napirenden tartja a gyilkosság kérdését és nem szűnik meg hangoztatni, hogy a kormány kíméletlenül meg fog torolni a jövőben minden olyan kísérletet, amely az ország rendjének és nyugalmanak megbontására irányulna. „A legvégső könyörtelenséggel” című cikkében ezeket írja a kormány felhivatalos lapja:

„A román közvélemény engedékeny volt. Ha fiatal zavarók beverték az ablakokat és brutálizáltak a hatóságokat, sokan elnézően mondták: „fiatalok”, majd megjön az eszük. Ha mások utat

(Folytatás a 8-ik oldalon).

- Az eseményekről szóló jelentéseink a következők:
- Az új kormány listája
- Bucuresti-Bukarest, január 5. Tatarescu miniszterelnök ma délelőtt különvonattal Szinajába utazott. Délelőtt fél-kettőkor a miniszterelnök audiencián jelent meg az uralkodó előtt és benyújtotta kormányának listáját, amely a következőképpen hangzik:
- Miniszterelnök és iparügyi miniszter: Tatarescu.
- Pénzügy: Victor Slavescu.
Földművelésügy: Cipaiianu.
Hadügy: Uica tábornok.
Közoktatásügy: C. Angheliescu.
Közlekedésügy: Franasovici.
Igazságügy: Victor Antonescu.
Munkaügy: C. Dumitriu.
Erdély minisztere: Al. Lepadatu.

Manolescu Strunga földművelésügyi alminiszter különleges megbízásokat kapott az állam belső rendjének fenntartásával kapcsolatban. A kormánylistából kimaradt Dinu Bratianu pénzügyminiszter, helyébe Slavescu alminiszter rukkolt előre, míg pénzügyi államtitkár M. Constantinescu lett.

Az új miniszterek kinevezési dekrétumával egyidejűleg aláírta az uralkodó a parlamenti szesszió megnyitására február elsejére való elhalasztásáról szóló királyi dekrétumot is. A Tatarescutól vett értesítés alapján a kormány tagjai délután a királyi kastélyba mentek, ahol megtörtént az eskütelj. Ezután az új kormány tagjai visszautaztak Bukarestbe és a vonaton megtartották az első minisztertanácsot, amelyen a kormány programját vitatták meg. A miniszterelnök néhány napig felfüggeszti az audienciákat, hogy teljes mértékben a program lelkiismeretes előkészítésének szentelhesse magát. A kormány sürgős és radikális intézkedéseket kíván a renfentartással kapcsolatosan foganatosítani. Az állam védelméről szóló törvényt a legrovidebb időn belül megszövegezik.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Tatarescu meg fogja kísérni politikai fegyverszünet kötését az ellenzéki pártokkal. bizonyos koncepciók fejében, elsősorban egyes súlyosabban kifogásolt mandátu-

VILÁG TÜKRE

Mit hozott az elmúlt év az orvostudománynak?

Mi újat hozott az elmúlt esztendő az orvostudomány és a szenvedő emberiség javára? Ezt a kérdést intézte egy újságíró Bécs tudományos életének néhány kimagasló orvosprofesszorához. Dr. Ernst Finger udvari tanácsos, a híres dermatológus és belgyógyász volt az első nyilatkozó és a következőket mondotta:

„Az újabb idők kutatásai kétségtelenül kiderítették, hogy a bőr és az organismus között sokkal bensőségesebb és sokrétebb az összefüggés, mint ahogy azt eddig hitték. A bőr nemcsak mechanikus szempontból fontos, de egyenesen a legfontosabb mérgeelhárító és védő organuma a testnek. A bőr a vérben keringő mikroszkopikus élőlényeket baktériumokat és csirákat, valamint kémiai anyagokat is magához vonzza, feldolgozza és ártalmatlanná teszi azokat. Ez a folyamat végbement anélkül, hogy kimutatható változások történének a bőrön, nagyon gyakran azonban a bőr fölépítésében és összeállításában világosan kimutathatók a bőr beteges jelenségei. Nagyrésze a bőrbetegségeknek nem más, mint az organismusnak mérgeletlenítésre irányuló tendenciája. Tudjuk, hogy a mandulák legtöbb esetben a bacillusok és csirák nyitott kapuja, amelyeken át ezek az ártó anyagok bejutnak a vérbe. Az ártalmas anyagok pedig a nyálka hártva utján bejutnak az ízületi és a szívbé, ahol ismeretesen reumatisz megbetegedéseket okoznak. De a bőr maga is részt vesz az ilyen bacillus „fogdosásban”, aminek következménye különböző reumatisz bőrbetegség. Még gyakrabban állnak elő ilyen betegségek azáltal, hogy az anyagcsereben zavarok keletkeznek. Újabb időben megállapították azt is, hogy a már régóta ismert anyagok, mint húgsav és cukor mellett az anyagcsereben előálló zavarokat felidézheti az is, hogy a szervezet nem kap elég vitamint, továbbá, mert a hormonokban tulprodukción, vagy csökkentett produkció áll be. Most folynak ebben az irányban a tudományos kutatások, minden nap hoz valami újat, sok tisztázni való mutatkozik meg ezen a téren, de kétségtelen, hogy nagy haladást várhatunk ezektől a munkálatoktól. Igaz, hogy sokkal biztosabb alapokon fogjuk tudni felismerni az egyes bőrbajokat, de a kezeltés már nem lesz olyan egyszerű, mint valaha. Azelőtt elég volt egy kötés, egy lemosás, egy kenés és egy flastrom, míg ma beható, általános testi és anyagcsere vizsgálatot kell majd az orvosnak megejtetnie, de csak ennek alapján lehet lefolytatni egy általános és helyi kezelést.

Dr. Adolf Lorenz professzor az ortopédia a jövőjéről nyilatkozott.

— Remélem — mondotta —, hogy az ortopédikus sebészeti tudománya nem lesz hosszúra. El kell jönnie annak az időnek, amikor már megszűnik a tuberkulózis sebészete, úgy, hogy mind azok az eltorzulások, amelyeknek alapja a tuberkulózis, nem fognak létezni. A rachitis is meg fog szűnni, amely egyébként a mai preventív intézkedések mellett egyre ritkul. Nem lesz majd hajlott hátergő. Vannak ugyan, akik azt mondják, hogy a hajlottságot az iskolapadok okozták, én azonban ezt nem tartom helytállóknak. Az a gyermek, akinek egészségesek a csontjai nem szerez gerincgörbülést, ha a legrosszabb padok felé is hajol éveken át. Nem lesz gyermekparalízis, amelyekkel annyira baj van, mert bizonyára fel fognak fedezni egy olyan szerumot, amely a gyermekparalízist úgy meg fogja ritkítani, mint amilyen ritkák ma a vörheny-essetek.

Dr. J. Pál egyetemi tanár, híres bel-

gyógyász, a májbetegségek specialistája, a következőket mondotta:

— Nagy haladásnak tekintem a májkezelés körül a legújabb gyógyítási módszereket, amelyek révén vészes vöröszegénység esetében is sikert értek el. Természetesen csak fázisok szerint lehet a kezelést végrehajtani. Míg azelőtt az ilyen betegek nagyrésze halálos volt, addig ma csak egész kis százalékban végzetesek. Persze csak a fokozatos kezelési mód biztosít sikerrel. A májkirovat csak módjával adható, és pedig időnként a beteg állapotának megfelelően több, vagy kevesebb. Más organumokkal, mint a gyomor nyálkahártya megbetegedéseivel is hasonlóan állunk. Sőt a tüdőbetegségek körül is ez a helyzet. A tüdőkirovat mutatkozott eddig a legjobb gyógyító eszköznek. Egészen természetes, hogy a nyers szubsztanciának a hatása sokkal biztonságosabb, de tartani kell attól, hogy a nyers kirovat tuberkulózis-fertőzést okozhat. A legtöbb szövetben olyan szubsztanciák vannak, amelyek — ha a főzés utján nem pusztulnak — bizonyos vérbetegségnél hatásosnak bizonyulnak. Az anémia kezelésnek ez az új módja többek között azért is fontos, mert a kutatókat rávezette a vöröszegénység új meglátására. Ebből pedig következtetni lehet a vérbetegségek különböző előidézőire.

A vérnyomás kérdéseiről ugyanez a professzor a következőket mondotta:

— Egy emberöltő óta foglalkozom a vérnyomás problémáival. A földön élő kultúremberiségnek legalább egynegyede van érdekelve a hipertónia körül. Nekem a vérnyomás és az erek megbetegedéseinek okáról speciális elgondolásom van. Vannak beteg emberek, akiknek rendszeres vérnyomásuk nincsen, míg mások magas vérnyomás mellett makkegészségesek. Egészen indokolatlannak tartom a vérnyomás miatti félelmet. Meggyőződésem szerint az örökletesnek van a legnagyobb szerepe az ilyen rendellenességek körül. A mértéketlen életmód erősen befolyásolja a véredények működését és ezért véleményem szerint ezeket a bajokat meg lehet előzni. Az utolsó évek egyik lényeges orvosi vívmányának tartom azt, hogy a szemek belsejéből fel lehet ismerni a véredények megbetegedését. Dr. Guist docens, aki velem együtt dolgozik, kimutatta a gyermekeknél és pedig a szemvizsgálat alapján a jövő hipertóriát. A szakember könnyen megismeri a szem véredényeinek sajátosságos kigyozását. Aki fél a magas vérnyomásról, vizsgáltsa meg szemét, de ha helyes életmódot választ, biztosítani tudja magát a hűdéstől.

Nagystíli betörő-részvénytársaságot lenlezzet le a temesvári rendőrség

Timisoara-Temesvár, január 5. A rendőrség bünygyi osztálya közel kéthetes izgalmas és detektívregénybe illő regényes ségű nyomozás után egy betörőtársaságot lelezzet le és fogott el. Ez a betörőtársaság, mely szinte mondhatni részvénytársasági alapon működött, két éven át a legkülönbözőbb betöréseket és rablásokat követte el úgy Temesváron, mint a vidéken.

Egy 70 ezer lejes ékszerablason, egy 300 dolláros lopáson, egy 50 ezer lejes ékszertolvajláson és egy 40 ezer lejes szélhámosságon kívül még 16, összesen husz betörést, lopást és rablást ismertek be az elfogottak, akik között igen sok a köztiszteletben álló és eddig ártatlan nyárspolgárnak tartott egyén.

Az arányaiban rendkívüli ügy nyomozása még nem fejeződött be. Egyelőre még folynak a kihallgatások és a szembevitések, a vizsgálat igénybe veszi a bünygyi osztálynak ugyszólván teljes személyzetét.

A különleges érdekességű ügyről 24 órán belül már részleteket is közölhetünk.

Filléres nyelv-kurzusok

román, francia, német és angol nyelvből. A legkötönybb szaktanárok. Kis csoportok. Január 15—május 15-ig. Jelentkezések a Libro kölcsönkönyvtárban. (Unió u. 6., udvar.)

Duca szellemének jegyében nyílik meg az új parlament január 10-én

Hogyan fog dolgozni az új parlament

Bucuresti-Bukarest, január 5. Valószínű, hogy az egész világot mélyen megrendítő színajai tragédia ellenére a parlament január 10-én mégis megnyílik.

A liberális pártnak addig meg lesz a maga elnöke s ha a helyzet megkívánja, az esetleges kormánytszervezés is meg fog történni.

A király egyelőre könnyebb hűlés miatt a szobáját őrzi, nem tudni vajjon január 10-ig elhagyhatja azt. Ellenkező esetben a trónbeszédet a miniszterelnök fogja felolvasni.

Ami Titulescut illeti, a ragyogó kvalifikációkkal felruházott külügyminiszter személyes ember. Az országnak felbecsülhetetlen vesztesége volna, ha nem vállalná továbbra is a külügyi tárcát. A kisanant másik két államának külügyminisztere már kifejezést adott eme aggodalmának.

Bár Victor Antonescu, aki esetleg elfoglalná helyét, nem mindennapi egyéniség és mint volt pártján román követnek nagyon jó reputációja van nemzetközi relációkban.

A régi utakon...

A kormánypart megmarad azon az úton, amelyet elhunyt elnöke vont meg s az ő elveinek, programjának keresztülvételét ma szinte kegyelet és szent kötelességnek tekintik a különben is tradíciókon nyugvó liberális párt.

A színajai merénylet még jobban megvilágítja azt a tényt, hogy a liberális párt helyes politikát folytatott, amikor vaskézrel belenyúlt a szélsőséges elemek mindjobban kavargó és kitörni készülő kátlánjába.

A közvéleményt a színajai revolverdördülés rázza fel s csak most ébredt rá a veszedelemre, amely rálesett. Meg kellett halnia az ország miniszterelnökének, hogy a közvélemény jelentős része kijöjjön a jobboldali elméletek által okozott kábultságból. A kormány, amelynek ezuttal az ostromállapot kihirdetésével a hadsereg is segítségére van, nem lesz nehéz teljesen és csirástól kiirtani a román hitlerizmust és a többi anarchikus áramlatokat szító elemeket.

Valószínű, hogy ebben a munkában a történelem után támogatni fogják a liberális kormányt a többi pártok is, amelyek az utóbbi időben tiszta választási opportunitásból könnyelműen a jobb, szélső elemek szekerét tolták.

Megkezdődik a konstruktív munka

A nagy gyász, amely egyetlen táborba gyűjtötte ennek az országnak minden jófiát, pártállásra, fajra és vallásra való tekintet nélkül, talán hozzá fog járulni ahhoz, hogy a román parlamentben is megszűnjenek azok az áldatlan harcok, amelyek teljesen megbénították a konstruktív parlamenti munkát.

Valószínű, hogy a parlamentben az antiszemita pártok — Cuza és Goga — pártok is hangfogóval és lehetőleg kevés vízzel zavarva fogják tevékenységüket kifejteni.

A szélsőséges elemek saját halálos ítéletüket írták alá, amikor megszökték a színajai merénylet összeesküvését.

Az ország felelős tényezője és a komoly kormányzópártok most végre belátták, hogy nincs tovább. Hogy sürgősen cselekedni kell, mert nem lehet az ország sorsát néhány érdeken s velük összejátszó minden gonoszra képes kalandor szélsőségek átengedni.

A tizenkettedik órában és sajnos kissé elkésve jöttek erre rá a román politikások.

Ennek a tisztító munkának az elvégzése után kerül azután sor a konstruktív munkára, amelynek 300 liberális képviselővel szemben áll 87 ellenzéki képviselő.

Az ellenék...

Az ellenzéki padsorokból egy Maniu Gyula, egy Mihalache, egy Madgearu, egy Lupa, egy Stere, egy Iumjan, egy Argetoianu fognak farkasszemet nézni a megárvult kormányparttal, amelynek leáderjei Tatarescu, Dinu Bratianu, Iamandi, Slavescu, Franasovici irvekezni fognak pótolni a nagy úrt, amely Duca ávozásával maradt soralkban.

A szenátusban a kamarából kirekedt Averescu marsall és Iorga professzor, mint jogszerinti szenátorok, a nemzeti parasztpárt részéről Costachescu, a kon-

servatívok részéről Grigore Filipescu fognak érdekessé tenni a „vénak” házának üléseit, ahol egyébként óriási többsége van a kormánypartnak.

Nagy kérdés, hogy milyen szerepet fognak betölteni az új parlamentben a georgisták, akik — mint ismeretes — Duca személyében látták főakadályát a régi liberális pártba való beolvadásuknak.

Nincs föbbé az élők sorában a duxi bányakatasztrófa 140 élve eltemetett áldozata

Prága, január 5. A duxi bányában a tűz terjedése miatt tegnap az esti órákban kénytelenek voltak mindennemű további mentési munkálatot beszüntetni. A szabaddá tett kijáratokat újra eltörték és be is falazták. Az áldozatok holttesteit közlök eddig mindössze tizenhatot sikerült a felszínre hozni. A bányában senki sem lehet életben, miután több ponton is megállapítást nyert, a teljes levegőhiány: a leboosított, illetve előretölt lámpák nyom bani kialakása. A tömegkatasztrófa áldozatainak körülbelül fele cseh, fele német. Közülök 114 nős és családapa volt. Az egész csehszlovák közkélet a csehszlovák bányák történetében példátlanul gigászi arányú katasztrófa hatása alatt áll. A

BUTOR
miejótt vásárolna, okvetlenül tekintse meg
BERKOVICS
műasztalos üzemét,
Str. Eminescu (v. Fadrusz János ucca) 2.,
hol a legújabb modellű és saját izlése és elgondolása szerint készíti el.
Legmodernebbül felszerelt műasztalos-üzem.

Még néhány nap és megnyílik a törvényhozó testület két háza, ahol Duca szelleme még sokáig ott lebeg a honatyák feje felett. (h.)

kormányhoz a világ minden részéből érkeznek a részvétláviratok.

Újabb prágai jelentés szerint hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint most már semmi remény sincs a duxi bányakatasztrófa eltemetett 131 bányász és 9 felügyelő megmentésére.

Masaryk köztársasági elnök százezer cseh koronát juttatott az áldozatok hátra maradtóinak.

Egyébként a duxi bányavállalat ügyvezető-igazgatóját nyugdíjazták. A lapok helyeslik az intézkedést s felemlítik, hogy a tömegkatasztrófa híre nem is jelent meg személyesen a helyszínen, hanem helyettesét küldötte oda.

A Hanoar Hacioni nagyváradi konferenciája

Oradea-Nagyváradi, január 5. A Zs. N. Sz. Nagytöbbségi bizottságának gyűlésével párhuzamosan a Hanoar Hacioni ifjúsági szervezet is konferenciát tartott Nagyváradon december 24—27-én, melyen az erdélyi delegátusokon kívül a magyarországi Hitachduth Hanoar és a csehszlovákiai Hanoar Hacioni is képviseltették magukat. A konferencia vasárnap délután 3 órakor vette kezdetét Hermann Cvinek a zsidóság és a cionizmus jelenlegi helyzetéről szóló referátumával, melyet a késő éjszakai órákba nyúló vita követett és amelynek során a konferencia határozatilag csatlakozott az angol kormány palesztinai bevándorlási politikájához.

Hétfőn délelőtt zajlott le a hivatalos megnyitó. A konferencia elnökségének megválasztása után Hamlett Jakob üdvözölte a vendégeket és a delegátusokat, majd Harzar, a központi Hanoar Harasit nevében üdvözölte nyghatású héber beszédben a konferenciát. Dr. Salgó Juda, a budapesti Aviva-Barriszia vezetője a magyarországi delegáció, Davidovits Ignátz pedig a csehszlovákiai Hanoar-Cioni nevében köszöntötte a konferenciát. Ezután Florenthal Avram szólalt fel és nagy vonalokban vázolta a konferencia feladatait. A további tárgyalások során a Mizrahi nevében Giddi Ilés, dr. Markovits Ignátz a nagyváradi cionista helyiesoport, míg Vermes Ernő a Szövetség elnöke a KIB nevében intették meleghangú üdvözlő beszédek a konferenciához.

A megnyitó ülés után Nuszbaum Smuel tartotta meg ideológiai referátumát Israel Ben Schem, a kfarszabai kibuc vezetőjének direktívái alapján. A konferencia egyhangulag megávévátette a kfarszabai kibuc irányelveit és leszögezte, hogy teljes mértékben kitart az avoda-ivrit, a zsidó munka követelménye mellett és állást foglal minden osztályharc és irgu-mesutas mozgalom ellen.

A konferencia állandó bizottsága megvitatta a kalcionista mozgalom mai helyzetét és az egységes klalcionista front megteremtése mellett foglalt állást.

Ezután a nevelési kérdések megtárgyalására került a sor Szántó Pónina (Ko-

lozsvár) a maksiv-korosztály neveléséről tartott referátumot, melyet külön szakbizottság vitatott meg. Grosz Béla (Bergrszász) és Spielmann József (Marosvásárhely) a cefeccár korosztály nevelési irányairól tartottak előadást, míg Lévy Arje (Budapest) a cefe-bogér korosztály munkaprogramját és nevelési irányait vázolta. A szervezet legfontosabb korosztályának, a jocer-sichvának a neveléséről Florenthal Avram tartott referátumát.

Ezután a bogér-sichve beszervezésének kérdése került tárgyalás alá. Erről a kérdésről Stern Chaim (Temesvár) tartott előadást. Ez a korosztály, a szervezet idősebb tagjait foglalja magában, akik jelenleg nem tudják megvalósítani a chaluciu-t és feladatuk a cionizmustól távolóló tömegeknek a mozgalomba való bekapcsolása. A bogér sichvákak eddig Kolozsváron, Szatmáron, Temesváron, Marosvásárhelyen, Aradon és Brassóban sikerült megszervezni. Ennek a korosztálynak a feladatává tette a konferencia az erdélyi klalcionista párt megteremtését is.

A hebraizáció és kulturmunka kérdéséről Hermann Cvi tartott nagyszabású referátumot. Megemlékezett a zsidó irodalom elmúlt évi halottairól majd vázolta a héber kultúra hatalmas fellendülését. Rámutatott a hebraizáció nagy fontosságára és azokra a teendőkre, melyek feltétlenül szükségesek a hebraizációs és kulturmunka előmozdítására.

Chalucint és szervezet Indig Bracha a chalucint kérdéseit vázolta rendkívül tanulságos referátumban. Az elmúlt évi hachsarab tapasztalatai alapján gyakorlati javaslatokat tette a tavasi hachsarabra vonatkozólag.

A szervezeti kérdésekről Geininger Ferenc, Vida Iszszachár és Jáász Avram magyarországi delegátusok tartottak értékes referátumokat, majd Davidovits és Grosz, csehszlovákiai delegátusok az ottani szervezet fejlődéséről, végül Florenthal Avram a romániai szervezett helyzetéről és széleskörű tevékenységéről tartott tanulságos beszámolót.

A konferencia egyik legfontosabb határozata, hogy a három ország szervezeteinek kulturanyaggal való ellátása céljából magyar nyelvű központot állítanak fel Kolozsváron. A konferencia tanácskozásai mindvégig magas színvonalon állottak és hathatósan hozzájárultak a szervezet jövőbeni fejlődéséhez és megerősítéséhez. (f. a.)

Stockholm szocialista es tegnap délt meg Stockholm az, aki néhány szociálderrogkeresztes délután Wicját nyomok két ismeretlen galmas utkenek revolverközül az egy mig egy merénylők tek.

Érdekes klubba néhány fenyegető le re, közvetlen egy ismeretlen bot és erősetette, hogy töt el fognak

Bucuresti, Kelet tud.) reprodukálta 1931 auguszt katarsa előtt mely bepilla kolt miniszte körvonalozza talását a rom szemben. A intervju kilt ra hivatkozást nyert.

— Igen, dotta Duca kötelességen az eseménye ban megadag yek. Mint nebb munka boru ideje mit mások nyeknek vol sok csak ha akkori idők Barmennyire ke vagyok a ezt a korszak — Ime eg koronatanács boruba való Ferdinand K Köson kívül vetek részt Marghiloman nescu, C. V bescu, — val

DU

tölünk
1. Mi
2. Otth
pénzért
is kedv
sárolhat
SZÉ

Tárgu M

OR
követlenül tekintse

OVICS
talos üzemét,
v. Fadrusz János

újabb modellű és
és elgondolása
itt el.
készített rajzsza-

és megnyitják a tör.
két háza, ahol Duca
let lebeg a honatyák
(h.)

ában
40 élve

minden részéből ér-
tek.
és szerint hivatalos
y szerint most már
a duxi bányakatasz
B bányász és 9 fel-

sági elnök százezer
az áldozatok hátra

bányavállalat ügyve
ndíjazták. A lapok
st s felemlítik, hogy
írere nem is jelent
velészinén. hanem
da.

váradi

prosztály neveléséről
melyet külön szak-
eg. Grosz Béla (Be-
an József (Marosvá-
korosztály nevelési
előadást, míg Lévy
fe-bogér korosztály
nevelési irányítai vá
egfontosabb korosz-
vának a neveléséről
rtott referátumát,

ve szervezésének
lás alá. Erről a kér-
(Temesvár) tartott
ny, a szervezet idő-
magában, akik jelen
alósítani a chaluclu-
nizmustól távolálló
omba való bekapeso-
tat eddig Kolozsvá-
sváron, Marosvásár
Brassóban sikerült
a korosztálynak a
ferencia az erdélyi
teremtését is.

rturmunka kérdése-
ott nagyszabású re-
zett a zsidó iroda-
rairól majd vázolta
almas fellendülését.
ció nagy fontossá-
ókra, melyek feltét
bebraizációs és kul-
ára.

aluclint és szervezet
aluclint kérdéseit vá-
agos referátumban.
arah tapasztalatai
raslatokt tette a ta-
tkozólag.

ekről Geininger Fe
és Jáász Avram
usok tartottak érté
majd Dávidovits és
delegátusok az ot-
éről, végül Florent-
ai szervezet helyze-
ékenységeről tar-
rólót.

k legfontosabb ha-
om ország szerveze-
való ellátása cél-
központot állítanak
konferencia tanács-
gas színvonalon ál-
ozzajártak a szer-
séhez és megerősö-
(f. a.)

Merényletet követtek el a stockholmi náci-vezér ellen

Stockholm, január 5. A svéd nemzeti szocialista egyik vezére Wicklund ellen tegnap délután merényletet kíséreltek meg Stockholm főuccáján. Wicklund volt az, aki néhány nappal ezelőtt a stockholmi szociáldemokrata otthon épületére horogkeresztes lobogót tűzött ki. Tegnap, délután Wicklund autón tért haza. Autóját nyomon követte egy másik, amelyben két ismeretlen egyén ült. Az egyik forgalmas utkereszteződésnél az ismeretlenek revolverlövészeket adtak le, amelyek közül az egyik Wicklund fülét surolta, míg egy másik felső karját furta át. A merénylet ezután autójukon elmenekültek.

Érdekes, hogy a nemzeti szocialista klubba néhány nappal a merénylet előtt fenyegető levél érkezett Wicklund címére, közvetlenül a merénylet után pedig egy ismeretlen telefonon hívta fel a klubot és erősen németes kiejtéssel bejelentette, hogy több nemzeti szocialista vezetőt el fognak tenni láb alól.

TUNGSTRAM

CSÓ!

Élvezet

a rádió, amióta ezeket az úgynevezeti olcsó csöveket kidobtam belőle. Mégis csak egészen más, ha márkás csövet vesz az ember. Csak világhírű üzem tud ilyen csöveket gyártani. Modern gépek, nagy tapasztalat, rádiótudókkal teli laboratórium kell hozzá. A törpe üzem ennek nyomában sem ér. Barátom jól jegyezd meg magadnak, a rádiócsövekl világmárka a

Az utolsó intervjú...

I. G. Duca nyilatkozata emlékiratairól, a politikai pártok létjogosultságáról és a pártok közötti kapcsolatokról

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) A „Dimineata” mai számában reprodukálta a nyilatkozatot, amelyet 1931 augusztusában tett Duca a lap munkatársa előtt. Ez az utolsó intervjú, amely bepillantást enged vetni a meggyilkolt miniszterelnök belső életébe és amely körvonalozza a nagy politikus állásfoglalását a román politikai élet kérdéseivel szemben. A színajai gyilkossággal ez az intervjú különösképpen Duca emlékirataira hivatkozó részében tragikus aktuálitást nyert.

„ Sok mindent tudok”

— Igen, emlékirataimat írom — mondotta Duca az újságíróknak. Egyenesen kötelességemnek tartom legyezni azokat az eseményeket, amelyeknek irányításában megadott nekem az, hogy részt vegyek. Mint Bratiann Ionel legközvetlenebb munkatársa a semlegesség és a háború ideje alatt, sok mindent tudok, amit mások nem tudnak és olyan eseményeknek voltam tanúja, amelyekről mások csak hallásból tudnak. Ezenkívül az akkori idők legtöbb szereplője már eltűnt. Bármennyire is különösnek is tűnne, egy ke vagyok azon nagyon keveseknek, akik ezt a korszakot átélték.

— Ime egy példa: az 1916-os cetroceni koronatanács, amely Romániának a háborúba való beavatkozását határozta el, Ferdinánd királyon és Károly trónörökösön kívül a következő személyiségek vettek részt: Petre Carp, Titu Maiorescu, Marghiloman, Nieu Filipescu, Tace Ionescu, C. Vladescu, Ferechide, C. P. Robescu, — valamint az akkori kormány tagjai: Ionel Bratiann, Costinescu, Mortum, Radovici, Alex. Costantinescu, dr. Anghelcsen, Victor Antonescu, Porumbaru és én. Azóta mindössze tizenöt év telt el és ma már a koronatanács résztvevői közül csak Károly király, dr. Anghelcsen, Victor Antonescu és én vagyok életben.

Tíz sivar esztendő

1920-ban fogtam hozzá memoárjaim írásához. Lejegyeztem akkor az egész semlegességi korszakot (1914—1916). Egy négy éves liberális kormányzás (1922—26) külügyminiszteri elfoglaltságai arra kényszerítettek, hogy félbeszakítsam az írást. Két évvel ezelőtt ismét megszabadulva a kormányzás gondjaitól, folytattam az emlékek lerögzítését és eljutottam egészen 1917-ig. Ami a háború utáni korszakot illeti, egyelőre csak bizonyos események és periódusok megörökítésére gondoltam. Mert őszintén szólva, a román politikai élet legutolsó tíz esztendője nem igen foglalt magában olyan megalapozott részleteket, amelyek megérdemelnék azt, hogy bekerüljenek memoárjaimba.

— Azt hiszem, hogy memoárjaim érdekesebbek lesznek. Sok olyan dolgot tartalmaznak, amelyet a nagyközönség nem ismer, melyeknek mégis elhatározó szerepük volt a románság sorsára, döntő fontosságú lépések megtételénél. De éppen, mert oly fontos eseményekről van szó és mert igyekeztem megmondani az igazat tényekről és emberekről, határokról és ellenfelekről, azt hiszem, hogy csak halálom után lehet majd őket nyilvánosságra hozni, ha majd ezen történelmi korszak szereplői eltűntek már. Az utóbbi időben közzétett memoárok egyik nagy hibája volt az, hogy kénytelenek voltak a jelentőségűségeire, baráti kötelezettségekre és politikai hálára tekintettel lenni és feláldozni sok érdekes dolgot a közlésért, amelyek a memoárok értékének rovására mentek. Szeretnék nem esni ebbe a hibába.

Duca és a pártok

A beszélgetés ezután az akkori román politikai aktualitás kérdéseire terelődött. A Iorga-Argetoianu féle szakértő-kormány volt hatalmon, amely a pártokkal szemben akart kormányozni és amellyel kapcsolatosan az a hit kezdett a román politikában gyökeret verni, hogy a jövőben is pártonkívüli formációk fogják az ország politikai életét irányítani.

— A pártok — mondotta Duca — sohasem tartottam attól, hogy a mi politikai életünk fejlődése a pártok eltűnése felé fog irányulni. A modern élet, a politikai élet is, pártokon keresztül nyilvánkozik meg. A pártokat megsemmisíteni annyit jelentene, mint a modern életet elfojtani, ami nyilvánvalóan lehetetlen. Ami a mi különleges helyzetünket illeti, másoktól eltérően és nem csak hogy nem féltem attól, hogy a jelenlegi kormány el fogja söpörni a meglévő pártokat, ellenkezőleg, hittem abban, hogy a Iorga-Argetoianu kombináció hatalomra kerülése megáld bennünket még egy párttal, vagy feléleszt poraiból olyan politikai személyiségeket, akik az utóbbi években teljesen a feledés homályába merültek.

Amiben a vasgárda nem hitt

— A liberális párt mindenesetre foly-

tatja az ország alkotmányos politikai életének fenntartására irányuló politikáját. A Iorga-Argetoianu kormánnyal szemben a választásokat követő napon vissza kaptuk teljes akciószabadságunkat és most a legerősebb ellenzéki párt szerepét töltjük be a parlamentben. Sokan szemünkre vetik, hogy ellenzéki magatartásunkban nem vagyunk eléggé energikusak. Én azonban azt hiszem, hogy midőn az ország pénzügyi helyzete ennyire súlyos, midőn a gazdasági helyzet minden

öntudatos ember számára felveti a kérdést, vajjon nem-e rendültek meg a fennálló gazdasági és társadalmi élet alapjai, nincs itt az ideje apró politikai játékokkal foglalkozni. Én nem tudok csak Maniuval és Vaidával, Aurel Dobrescuval és Popa Ielkesszel, Averescu marsallal és Gogával, Lupu barátommal és másokkal, vagy pedig a euzista antiszemizmussal legutóbbi hőstetteivel foglalkozni. Az én hi-tem változatlanul az, hogy a politikai pártok közötti viszony normális és civilizált kell hogy legyen, nem pedig valóságos polgárháborúhoz hasonló. Általános szabály ez, melynek alkalmazására azonban a mai súlyos helyzetben különösképpen szükség van.

A vasgárda nyilván nem osztotta Ducának az utóbbi nézetét és a polgárháború első áldozata éppen ő lett.

Ugy mint ezen különböző országbeli emberek

ittélik meg a szerencsésen gyógyultak milliói ama csodás eredményt, melyet a Togal-tablettákkal elérték. Riz Géza. Cernăuți-ből pl. ezeket írja:

„Kötelességemnek tartom, Önöknek az Önök által gyártott Togal készítményért köszönetemet nyilvánítani. Mielőtt bizalmam minden gyógyszer iránt elvesztettem, Togal-tal végeztem az utolsó kísérletet, hogy reumatikus bajjaimtól megszabaduljak. Ma minden szenvedésem legmélyebben csak azt éresem, hogy csak Togal-t használjam, mert ez az egyetlen szer, mely engem megmentett! Később a Togal-t minden szenvedésem legjobb meggyógyzójelem szerint fogom ajánlani!”

Több mint 6000 orvos igazolja, hogy a

gyorsan és biztosan hat

Rheuma | Ischias | Ideg- és főfájás
Köszvény | Spanyolnátha | Hüléses megbetegedések

észtén. A Togal kiválasztja a húgsavat, bakteriumölő és a bajt gyökerében támadja meg. **Togal** **termimmel sem pótolható!** **Biztos, hogy használni fog!** Tegyen meg ma egy kísérletet! Az összes gyógyszerárakban és drogeriákban. Lei 52.— A Togal-tabletta svájci készítmény.

A cseh kormány forszirozza az élénkebb árucserét Románia és Csehszlovákia között

A kisanant prágai gazdasági konferenciáján állapítják meg a Románia és Csehszlovákia 1934 évi árucseréjének programját

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tud.) A csehszlovák kormány I. G. Duca temetésén dr. Matousek kereskedelmi miniszter képviselte. Az Uj Kelet bukaresti munkatársának alkalma volt az ország gazdasági életét igen köztérrel érintő román-eres kereskedelmi kapcsolatok ügyében beszélgetést folytatni Matousek dr.-ral, aki többek között a következőket mondotta:

— Néhány nap múlva összeül Prágában a kisanant gazdasági konferenciaja. Ez alkalommal megvitatásra kerülnek a javaslatok, amelyeket Csehszlovákia tett a kisanant-államok gazdasági együttműködésének tökéletesedése irányában. Ennek keretében belül konkrét javaslatokkal jön Románia és Csehszlovákia 1934 évi árucseréjére vonatkozólag. Természetesen ennek részleteiről nem nyilatkozhatom, mielőtt a jevaslat tartalmát a román állam hivatalos képviselőinek tudomására hoztuk volna.

— Annnyit mindenesetre mondhatok, hogy a javaslat megfelelő alapot teremt a két állam közötti árucserére felénkítéséhez. Leszögezzük benne, hogy milyen mezőgazdasági termékeket és nyersanyagokat tudunk mi sásárolni Romániától és megálapítottuk azon ipari termékek listáját, amelyek Romániába való bevitelét kérjük. A tervezet szerint a mi behozatalunk Romániából nagyobb lesz, mint kivitelünk, mert azt akarjuk, hogy az 1934 évi árucseré utján likvidáljuk azokat a Romániában lévő csek követeléseket, amelyek az előző évek számunkra kedvező kereskedelmi mérlegei folytán keletkeztek.

A cseh kormány lojalisan akarja teljesíteni az ezen javaslatban vállalt kötelezettségeket. Bizonyos belpolitikai nehézségeket kelj a cseh kormányban ebben a kérdésben legyőznie, a kisanant konferencia elé terjesztendő programhoz azonban az agráriusok is hozzájárulásukat adták.

butoraite

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitellel is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Fárgu-Mures, Bucuresti, Brasov.

SPORT

Vasárnap rendezik Kolozsváron az első gyorskorcsolyázó versenyt

Cluj-Kolozsvár, január 5. Az enyhe időjárást felváltó fagy lehetővé teszi végre a szezon első gyorskorcsolyázó versenyt. A verseny, melyet a KKE rendez, vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődik a sétányi nagypályán. A gyorskorcsolyázó versenyen legjobb futóink indulnak, akiknek szereplése izgalmas és élvezetes sportot ígér. A verseny után — 11 órakor — a közönség már használhatja a versenypályát.

A londoni Queens Club nyerte a st. moritzi nemzetközi jégkorcsolyázó tornát

Bernből jelentik: St. Moritzban véget ért a nemzetközi jégkorcsolyázó torna. A döntőben a londoni Queens Club legyőzte 3:1 arányban LTC Prága csapatát és megnyerte a tornát. A mai mérkőzések eredményei: Budapesti Korcsolyázó Egylet—Rapid Paris 1:0, Berliner Schlittschuhclub—Mjlánó 1:1.

A bukaresti Telefon Club az újitára, füredi nemzetközi jégkorcsolyázó tornán Prágából jelentik: Újtátrafüreden nemzetközi jégkorcsolyázó torna kezdődött. Mai eredménye: Slavia Praga—Brünni f.c. iskolai válogatott 7:0. Bukaresti Telefon Club—LTC Praga 3:3. BBTE—Prágai főiskolai válogatott 8:0.

A bécsi Vienna Lisszabonban 4:1 (3:0) arányban győzött a város válogatottja ellen.

Szovjet-Oroszország és Lengyelország felveszik a hivatalos sportértékelést. Varsóból jelentik: Az év folyamán felveszik az orosz-lengyel sportértékelést. A következő sportágakban lesznek válogatott mérkőzések: ökölvívás, tenisz, futball, sífutás és gyorskorcsolyázás.

Meisi Hugó osztrák futballvezér január 10-én svájci előadótúrára indul. Bernben, Bazelen, Genfben és Zürichben fog előadásokat tartani.

KÖZGAZDASÁG

Csehszlovákiában a tulajdonsodott gazdákat kiveszik a gazdaszomoratóriumból

Készül az új csehszlovák földreform

Prága, január 5. A csehszlovák kormány új földreformot készít elő. A földreformra vonatkozó akció a csehszlovák képviselőház mezőgazdasági bizottsága indította meg, mely feljártot intézett a kormányhoz, felszólítva, hogy a mezőgazdaság tehermentesítésére szolgáló földreformtervezetet készítse el.

A mezőgazdasági bizottság ezzel egyidejűleg más fontos kérdések megoldására is felszólította a kormányt. Kérte, hogy a felhatalmazási törvény alapján készítse el a belföldi mezőgazdasági piac célszerű megszervezését, szabályozza a

behozatalt és a kivitelt, olyan módon, hogy a behozatali cikkek árai ne nyomják le a csehszlovákiai termelők árait, hanem az árak olyan mértékben maradjanak, ami megfelel a mezőgazdák termelési költségeinek. A piac megszervezése úgy történne, hogy a mezőgazdasági termelést a fogyasztásnak és a szükségletnek megfelelően szabályozzák.

A pénzügyi tanácsadó testület határozati javaslatban mutatott rá a bíróságok végrehajtások lineáris elhalasztásának kedvezőtlen hatására és követelte, hogy a gazdaszomoratóriumban az eddigi lineáris kedvezményeket fokozatosan likvidálják és annak helyébe az adós gazdasági helyzetének megfelelően történő egyéni kedvezményeket léptessenek életbe. A tulajdonsodott gazdákat a gazdaszomoratóriumból ki kell venni és a gazdaszomoratóriumot törlesztésére kell korlátozni.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Megjelent Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában,

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszia Nöszútjánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

MEG KELL ELŐZNI A ROHAMOT!

AMIKOR ERŐS NYILALASOKAT, arc-idegzsábat, oldalszurásokat és tompa vesefájdalmakat érzünk; fejfájásról, álmatlanságról és görcsökről panaszkodunk... az ellenség már behatolt a várba: a húgysav túltelítette a vért. A kiválasztó szervek különösen a vese és a máj már nem működnek rendesen.

Nem szabad bevárnunk ezt az állapotot. Amint minden orvos mondani szokta, meg kell tisztítani a vért és a szervezet sejtjeit ezektől a mérgektől, mégpedig a húgysav legjobb megbontójával: az URODONAL-lal.

A RENDSZERES URODONAL-KÚRA megkíméli a köszvényre hajlamosakat minden ilyenmű betegségtől, de különösen azoktól a súlyos csapásoktól, amelyek rendszeresen be szoktak következni: az érlemezésedéstől, a vesegyulladásától, a húgysavnak a vérben való lerakódásától, és a gutautéstól.

AZ URODONAL MEGSZABADIT A REUMATOL, MERT ELTAVOLITJA A SZERVEZETBŐL A MÉRGEKET.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A romániai kiviteli és behozatali cikkek mennyiségében katasztrofális az eltolódás

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Új Kelet tud.) A romániai kereskedelmi és iparkamarák központja érdekes kimutatást közöl a mezőgazdasági és ipari cikkek árainak kialakulásáról. A kimutatás világosan mutatja, milyen aránytalan eltolódások történtek a mezőgazdasági és ipari cikkek árszínvonalánál a mezőgazdasági cikkek hátrányára.

1929-ben a mezőgazdasági index és az ipari index (egy vesszők a kiindulópont) 100 volt, 1930-ban a mezőgazdasági index 56,05, ipari index 92, 1931-ben a mezőgazdasági index 40,69, ipari index 69, 1932-ben a mezőgazdasági index 44,90, ipari index 61. A statisztika mutatja, hogy amíg a gabonamérek 55 százalékkal estek, addig az ipari cikkek 30 százalékkal morzsolódtak le. A helyzetre jellemző, hogy azok az ipari cikkek, ame-

lyek a mezőgazdasághoz szükségesek, csak 26 százalékot veszítettek árajukból. Románia, amely mezőgazdasági kivittel bíró ország, rendkívül súlyosan érzi az ipari cikkek árszínvonalának eltolódását. A kivitel és a behozatal aránytalanságát, egy tonnát véve alapul, a következő statisztika mutatja:

1929-ben kivitt áru 4,093. Behozott áru 26,885. 1930-ban kivitt áru 3,096, behozott áru 28,580. 1931-ben kivitt áru 2,197, behozott áru 28,114. 1932-ben kivitt áru 1,838, behozott áru 26,690. 1933-ban kivitt áru 1,600, behozott áru 82,400.

Amíg tehát 1929-ben ugyanannak a mennyiségnek a hatszorosát kellett kivinni, 1933-ban a tízennyolcszorosát kellett külföldre szállítani, hogy ugyanazt a mennyiségű ipari cikket Románia megkaphassa.

— *Meghívó.* A kolozsvári törvényes Elnök ur 1934 január hó 3-án kelt XVII. E. IV. 39—1933 Prez. értesítése alapján van szerencsénk meghívni a Kamarai igazg. Tag Urakat az 1934. január hó 8-án délután 4 órakor a Kamara székházának Calea Maresal Foch No. 51 dísztermében tartandó beiktató és alakuló gyűlésére. Napirend: 1. Az 1933 július hó 30-án megválasztott igazgató tanács tagoknak a cluj-i Törvényes Elnök ur által való beiktatása. 2. Korelnök választása. 3. A tagok választási jogosultságának felülvizsgálása és az érdemtelenségi esetek ügyében való döntés. 4. Az Igazgatótanács megalkotása. 5. A Kamara elnökének megválasztása. 6. A Kamara kereskedelmi osztályának elnök és kamarai alelnök választása. 7. A Kamara ipari osztályának és Kamarai alelnök választása. 8. Esetleges indítványok.

— *Elmult a dollárinfláció veszélye.* Genf-ből jelentik: A Journal de Geneve a dollárinflációval kapcsolatban nagy jelentőségű értesüléseiről számol be. Ezek szerint a dollárinfláció veszélye elmult. Amerika ma már nem foglalkozik azzal a tervvel, hogy a dollárt felhigítsa. A költségvetés deficitjét más módon fogják megoldani. Ugyan csak felhagy Amerika a dollár érték csökkentésével is. A lap értesülése szerint az állandó árudollár létrehozására s mább megoldást talál az amerikai kormány.

— *Emelkednek a berlini takarékbetétek.* A Hitler rezsim hivatalos jelentésében azzal dicsekszik, hogy a gazdasági viszonyokat konszolidálta. Bizonyos, hogy az a nagy propaganda, mely a kistőkésék felé a nemzeti gondolat hívó szövegeket operált, nem maradt hatás nélkül. A kispolgárok ezrei helyezték el eldugott pénzeiket a bankokban. A betétállomány 850 millió val emelkedett. A betétek emelkedését nagy jelentőségű vivmányoknak igyekeznek azonban más oldalra van. A betétek emelkedése a vállalkozási kedv erősítését bizonyítja.

— *Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkérbetegségek, kelések, furunculások* esetében a természetes „Ferenc József” keserűvizet szabályozza a belek annyira fontos működését.

— *A kolozsvári Kereskedelmi és Ipari kamara az importálók tudomására hozta, hogy a Kereskedelem és Iparügyi minisztérium értesítése szerint, a Lengyelországból származó, kontingentált áruk behozatala iránti kéréseket, legkésőbb 1934 január 15-ig feltétlenül be kell adni, hogy a megállapított kontingens mennyiségét, igazságosan elosztott kérések lesznek figyelembe véve, az egyes árucsoportokra megállapított kontingens kiosztásánál.*

Hog

Egy ang

Cluj-Kolo

ber Guardia

utóbbi szá

A német

egyike a ke

a viselked

próbáltatás

ránkozott,

szavakat, b

tenyekkel é

dasági élet

nány hónap

birodalmi z

építő szerve

nak a

képviselői:

aisták és

E szervez

a) kivándor

és c) jötekor

doriási ügy

tályból áll:

tott keleti z

lesztinába v

szágokba v

A gazdasá

kal a kérdé

életpályák

nak, egyben

ésuaknak é

A jötekon

azokkal, aki

megfosztott

gondozza a b

ságot.

Belátják, h

labb nemzed

német zsidók

szágok zsidók

kedelmi pály

szenvettek, a

AMOT!

ERŐS NYILAL-
arc-idegzsába,
at és tompa
at érzünk; fe-
natlanságról és
panaszokunk...
mar behatolt a
gyssav túltelítette
választó szervek
vese és a máj
üködnek rende-

bad bevárnunk
tot. Amint min-
nondani szokta,
ítani a vért és a
tjeit ezekről - a
egpedig a húgy-
megbontójával.
AL-lal.

ZERES URODO-
megkíméli a
ajamosakat min-
betegségtől, de
zoktól a súlyos
amelyek rend-
szoktak követ-
telmeszedéstől,
dástól, a húgy-
ben való terakó-
gutaütéstől.

DONAL MEG-
A REUMATOL-
AVOLITJA A
BOL A MÉR-

egyszerűtárkban
ériakban.

**cikkek
eltolódás**

sághoz szükségesek,
reszítettek áráikból,
szézagdasági kivitel-
nyúl súlyosan érzi az
ének eltolódását. A
al aránytalanságát,
bul, a következő sta-

4,093. Behozott áru
ár 3,096, behozott
kivitt áru 2,197, be-
1932-ben kivitt áru
690, 1933-ban kivitt
ru 82,400.

ben ugyanannak a
szorosát kellett ki-
ennyoleszorását kel-
ani, hogy ugyanazt
tiket Románia meg-

Berlini vakarékbe

im hivatalos jelen
szik, hogy a gaz-
konszolidálta. Bi-
rágy propaganda-
a nemzeti gon-
val operált, nem
A kispolgárok ez-
gott pénzeiket a
Romány 850 millió
tették emelkedését
mányának igyek-
tűntetni. Az érem-
la van. A betétek
zasi kedv csök-

reség, vérszegény-
ápadtság, migrig-
k, kelések, furum-
a természetes
víz szabályozza a
működését.

eskedelmi és Ipar
tudomására hoz-
elem és Iparügyi
se szerint, a Len-
zi kontingentált
tí kéréseket, leg-
big feltétlenül be-
állapított kontin-
gazságon eloszt-
táridőig benyuj-
figyelembe véve,
kra megállapított
al.

Hogyan segítenek magukon a német zsidók

Egy angol lap érdekes cikke a németországi zsidóság életviszonyainak átalakulásáról

Cluj-Kolozsvár, január 5. A „Manchester Guardian” angol világlap egyik legutóbbi számából vesszük ezt a cikket.

A németországi zsidók szenvedésében egyike a kevés vigasztaló jelenségnek az a viselkedés, amelyet közösségük a megpróbáltatások során tanusított. Nem siránkozott, nem emelt hiábavaló tiltakozó szavakat, hanem szembenézett a keserű tényekkel és egységbetömörült, hogy gazdasági életét gyökeresen átalakítsa. Néhány hónappal ezelőtt létrejött a német birodalmi zsidók központi segítő és újjáépítő szervezete, amelyben együtt vannak a legkülönbözőbb irányzatok képviselői: liberálisok és ortodoxok, cionisták és asszimiláns zsidók.

E szervezetnek három ügyosztálya van: a) kivándorlási, b) gazdasági segítséggel és c) jótékonyssággal foglalkozó. A kivándorlási ügyosztály megint három osztályból áll: a) a Németországból kiutasított keleti zsidók hazaszállítása, b) a Palesztinába való kivándorlás, c) más országokba való kivándorlás.

A gazdasági segítség ügyosztálya azoknál a kérdéseknél foglalkozik, amelyek az életpályák megváltoztatására vonatkoznak, egyben tanácsot ad a különböző hivatásúknak és üzletemberek.

A német zsidók szociális rétegződése

A jótékonyági ügyosztály foglalkozik azokkal, akiket a horogkereszt uralma megfosztott kenyérkeresetüktől; továbbá gondozza a betegeket és irányítja az ifjúságot.

Belájtják, hogy át kell alakítani a fiatalabb nemzedék gazdasági megoszlását. A német zsidók, még inkább, mint más országok zsidósága, az értelmiségi és kereskedelmi pályákon való túlszűfolttságban szenvedtek, ami annak a következménye volt, hogy évszázadokon át ki voltak rekesztve a földművelésből és az iparból. Így aztán Németország 560 ezer főnyi zsidó lakosságából, amely körülbelül 270 ezer kenyérkeresőt foglalt magában, körülbelül százezer ember foglalkozott kereskedelemmel, százezer volt az alkalmazottak száma, 40 ezer volt az ipari munkásoké és 25 ezer a szabadpályán levőké. Az újjáalakítási hivatal egyik célja az, hogy azt a zsidóságot, amelynek Németországban kell maradnia, szabályozza úgy hogy némi egyensúlya legyen. A középkori emberek életutját megváltoztatni már igen nehéz, ha ugyan nem lehetetlen, viszont lehetséges megváltoztatni azokat, akik még iskolában, vagy kiképzés alatt vannak — és azokat is, akik éppen most tanultak ki valami szabadfogalkozást vagy mesterséget és úgy Németországban, mint azon kívül is már vannak kiképző központok, amelyekben ezeket a fiatalabb embereket mezőgazdasági és ipari pályákra előkészítik. A palesztinai zsidók, akik egy nemzedéknyinél rövidebb időn belül csaknem arányos megoszlást tudtak létrehozni, bátorító példát adtak: hasonló politikát folytatnak most már azok a zsidók, akik Németországban maradnak, meg azok is, akik az országot elhagyták.

Az a felhívás, amelyet nemrég a német zsidók központi egyesülete dr. Baack berlini főrabbinak és dr. Carl Melchiorinak a német kormány egykori pénzügyi tanácsadójának felhívásával kibocsátott, esodálatosan mutatja az új szellemet. A német zsidóságnak — így szól a kiáltvány, önmagában kell bíznia. Csak akkor van joga külső segítséget elfogadni, ha már kifejtette minden erejét, hogy magán segítsen. Lehetetlenség egy csapásra kiküszöbölni a zsidó életkörülmények valamennyi rendellenességét, amelyek száz husz év történelmének a következményei. De a zsidó társadalom valamennyi osztályában bizonyos mértékig le kell szállítani az életszínvonalat. A „Pionier Bewegung” (Úttörő — mozgalom), amely nagy szerepet játszott a fiatal zsidók palesztinai kivándorlásának előkészítésében most Németországban kézműipari pályákra képez ki fiatal férfiakat és nőket. Arra számítanak, hogy évente 7500 fiatal embert lehet ilyenformán kiképezni. A mozgalom, amelynek 1930-ban csak 500 tagja volt, az idén májusban már 500 tagot tudott felmutatni, most pedig már 15 ezren is felül jár a résztvevők száma. A kiképző központokban 700 embert készítenek elő ipari szakmunkára és ezret mezőgazdaságra és kertészetre. Vannak közöttük számosan olyanok, akiknek már volt

valami szabadfogalkozásuk, kereskedők, vagy értelmiségiek. Így az egyik kiképző telepen 30 kereskedő, két ügyvéd, egy újságíró és egy könyvkereskedő is van.

Az iskolahálózat kibővítése

Ugyanakkor a német zsidóknak ki kell bővíteni meglévő elemi és középiskoláit, mert az állami elemi iskolákban elviselhetetlenné vált a zsidó gyerekek helyzete az állami középiskolákból pedig csaknem teljesen kitessékelték őket. A hitközségek éppen most kéri a legmesszebbmenő hozzájárulást intézményeik fenntartására, amikor a hívek anyagi lehetőségei rettetesen megcsappantak. A központi szervezet már meghonosított egy kölcsönös rendszert, hogy segítségére legyen kereskedőknek és másoknak, életüket valamennyire rendbe hozhassák. A zsidó szervezetek legutóbbi londoni tanácskozása elhatározta, hogy hozzá fog járulni a németországi nevelő és újjáépítő munkához mégis nyilvánvaló, hogy a német zsidóság a németországi zsidóknak fogja gondját viselni, más országok zsidóságának pedig a Németországból elmenekültek gondjait jutnak.

A kivándorlás problémái

A probléma megoldásának egyik főútja: kivándorlás. A német központi szervezet, bár mindent elkövet arra, hogy a

németországi zsidó hitközségeket fenntartsa, ugyanakkor belátja, hogy el kell követnie mindent a kivándorlás szabályozására. Palesztina megkülönböztetett helyet foglal el a kivándorlás célpontjai közt. Havonta ezren mennek oda, hogy az új élet reményét megvalósítsák. Főleg a fiatal munkások soraiból kerülnek ki ezek a kivándorlók, de vannak közöttük közeposztálybeliek is, akik tőkájuk egy részét meg tudják mozditani. A foglalkozás megváltoztatása azok közt, akik Palesztinába mennek, lelki átalakulást is jelent, mert arra kell elkészülniök, hogy egy héber és héberül beszélő Palesztinában fognak élni. Szó van arról is, hogy fiatal német-zsidó árvákat és elemi és középiskolai tanulókat máris áttelepítenek Palesztinába, hogy ezek már szabadabb levegőben nőjjenek fel.

A kivándorlási munka magában foglalja még a hazaszállítást azoknak a hánytvetett keleti zsidóknak, akiknek Németországban bizonytalan otthonuk volt. Már 6000 ilyen zsidót sikerült illetőségi helyükre visszaküldeni.

A központi szervezet felhívása azzal végződik, hogy a német határokon túl lakó zsidók kötelességüknek kell, hogy érezzék, hogy a német zsidóságon segítsenek, bármennyire megtesz mindent a német zsidóság azért, hogy önmagán segítsen. A történelem majd ítéli meg, vajjon a válság olyan zsidó nemzedéket talált-e itten, amely készen állott arra, hogy a maga nagy inségének fölébe kerekedjék. A német zsidók már csakugyan példát mutattak más országok zsidóinak arra, hogyan kell az erőket egyesíteni, hogyan kell a tényeket felismerni és az újjáépítésbe belefogni.

Kubában újabb felkeléstől tart a kormány

A vidéki helyőrségek megbízhatatlannak bizonyultak

London, január 5. Newyorki jelentés szerint Kubában a kormány újabb felkeléstől tart. A sziget belsejének helyőrségeit újabb kormányhű csapatokkal erősítették meg. Marianoban a közigazgatási palota egyik helyiségében bomba robbant, amelynek exploziója az építményt súlyosan megrongálta. Havanna uceátra ismét kirendelték a katonai karhatalmat. Az egész helyőrség riadókézenlétben áll.

A vidéki helyőrségek egy része megbízhatatlannak bizonyult. Több zendülő zászlóaljat kaszárnyákba zártak le s kormányhű csapatokkal őriztetik a tiszteket és a legénységet. Battista ezredes, hadügyminiszter egy csapatzállító vonattal elutazott a fővárosból a sziget veszélyeztetett zavargási területére, hogy irányítsa a lázadók elleni hadműveleteket.

Füstbe ment milliók

115 millió lejt dohányoztak az elmúlt évben Kolozs megyében

A piros regál és a Marasesti a favorit cigaretták

Cluj-Kolozsvár, január 5. A város különböző közhivatalai most állítják össze az elmúlt év statisztikai adatait. Ezek a számok mindig nagyon érdekesek, mert e számokból rajzolódik a legpontosabban ki a város életének minden megnyilatkozása.

Elmentünk ma a Monopol hivatalba az évvégi statisztikáért.

Hogy elsőnek miért éppen a Monopolhoz? Egészen egyszerű oka van. Tegnap a szerkesztőségben befejeztem munkámat, tétlenül bálmulni kezdtem a levegőbe. Megfigyeltem, hogy annyit dohányoztak a szerkesztőségi tagok, hogy akár késsel is vágni lehetne a füstfelhőt. Eszembe jutott, hogy vajjon mennyit füstölnek el ebben a szerkesztőségben évente? Biztos rengeteget.

Hát még egész Kolozsvár mennyi

pénzt ereget füst alakjában a levegőbe. Nem beszélve arról, hogy egész Romániában vajjon mennyire rughat az évenként dohányfüstté transzformálódott pénz?

A Monopol hivatal 1933. évi statisztikája szerint a monopolizált cikkek után (dohány, cigaretta, cigarettapapír, kártya, bélyeg) Kolozs megyében 154,991,015 lejt vettek be.

Ebből a összegből 114 millió 901 ezer 400 lejt eszik a dohánybevitelre. Ennyi pénz füstöltek tehát az emberek az elmúlt évben Kolozs megyében.

Óriásinak látszik ez a szám, bár jelentékenyen kevesebb az 1932. évi dohány fogyasztásnál. Cigarettapapírt 168 ezer 758 lejtért vásároltak az elmúlt évben. Ez is sokkal kevesebb az 1932-i statisztikához viszonyítva. De általában minden cikk fogyasztásának statisztikájánál meg

Korcsolyák,

zsebkések, alpakka evőeszközök, önbortváltó, készülékek nagy választékban és olcsó árakon. Lorgnonok, színházi és tábori látesövek minden elfogadható áron kiárusíthatnak.

Cluj, Calea Victoriei 2

látszik, hogy a gazdasági helyzete évről-évre rosszabb lesz. A kártyákból befolyó jövedelem 544 ezer 510 lejt tesz ki. Kevesebb pénzt adtak ki kártyára az elmúlt évben. Az emberek lassanként kénytelenek lemondani szenvedélyeikről. A gazdasági krízis az ur. Nincs pénz és akkor hiába lóg a kártyaszendevély.

Kevesebbet is pereskedtek az utóbbi évben. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy egyre kevesebb okmánybélyeget vesznek. Az elmúlt évben okmánybélyegért 28,658,750 lejt vett be a Monopol.

Általában minden Monopol árumál azt tapasztalják, hogy jóval csökkent a forgalom az elmúlt évvel szemben. Összehasonlítva a néhány év előtti statisztikát, azt látjuk, hogy a 150—160 millió összegű 1930-as bevételhez képest a későbbi évek bevételei 7—8 százalékkal csökkentek.

Ez a bevételcsökkenés azonban majdnem kizárólag csak a városokra vonatkozik, mert a falvakba már évek óta ugyszólván egyforma mennyiségben fogynak a monopoleikkek.

Érdekes statisztikái táblát állított össze a Monopol. Az egész egy méter hosszú és hatvan centiméter széles tábla kisebb kockákra van beosztva, melyek a cigaretta- és dohányfogyasztást szemléltetik grafikonok alakjában. A tábla grafikonjaiból kitűnik, hogy az utóbbi években hatalmas mennyiségben csökkent a drága cigaretták fogyasztása. Az olcsóbbak közül is a legolcsóbb Marasesti fogyott legnagyobb mennyiségben. A drágább cigaretták közül viszont az úgynevezett piros regál a legnépszerűbb, amely még az eddigieknél is nagyobb fogyasztási mennyiséget ért el. Ez a két adat kettőt bizonyít. Azok, akik régen drágább cigarettákat szívtak, most középuton haladnak. A piros regált favorizálják, tehát még mindig nem olyan veszélyes a gazdasági helyzetük. Ezzel szemben, akik régen az olcsóbb cigarettákat szívták, azok most a legolcsóbbat, a Marasesti favorizálják.

Ebben az évben tehát kerek számban 115 millió lejt füstöltek el Kolozs megyében. Ebben benne van minden létező dohány és cigaretta. Favorit, a piros regál és a Marasesti.

Uja Ehrenburg: Lasik Roitschwantz.

Lasik Roitschwantz mozgalmas élete az oroszországi Hamel egyik kis szabóműhelyéből indul ki, végigvonul Európán és Palesztinán, Rachel sirjánál ér véget. E csodálatos kis zsidó története nemcsak regény: hatalmas vádirat az emberi gonoszság és butaság ellen. Ezen néhány száz oldalon megörökítődik az egész mai Európa a világnézetek roppant összevisszasága oly csodálatos művészettel megírva, mely ezt a könyvet kétségkívül kiemeli az úgynevezett „jó könyvek” kategóriájából és a remekművek sorozatába emeli. Lasik Roitschwantz éppen egy halhatatlan alakja lesz a világlíradalom regényhőseinek, mint Raszkolnyikov, Don Quijote vagy Svejk. A könyv szép kiállításban, köve kapható az Uj Kelet könyvosztályában utánvétellel vagy az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett. Ára csak 99 lejt és portó költség.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy-kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép, 32 műmelléklet, remek nyersvásonkötésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lejt. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beküldésével vagy utánvét-

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román é. magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lejt

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lejt) előzetes beküldése mellett.

ÍRÓK ÉS IRÁSOK

Szeptember végén

— Kibédi Sándor Petőfi-szimüve —

Kibédi Sándor, a szemlélődő és mégis konzervatív erejű költő színdarabot írt Petőfi Sándornak egy, az álerköles által feledésbe kényszerített szerelmi viszonyáról, melyet közvetlenül házassága előtt, Pila Anikó költői cigányleánnyal folytatott.

A téma tehát már önmagában véve is merész, a filiszteri kedélyt és álmodást emésztésében zavaró. Minden ki siklás, minden dilettáns mellékfogás nagy veszedelmet rejt magában, egy ilyen kényes téma feldolgozása körül.

Csak igazi művész kerülheti el azt a hibát, hogy a téma kényes oldalai, az emberi vonatkozások tisztaságának rovására előtérbe ne kerüljenek.

Kibédi Sándor művészetének erejére vall, hogy szimüvében az illegális szerelem lángja és füstje természetesen és ekként tiszta szenvedélyek kohójából tör elő s egy nagy ember és egy kivételes szenvedélyű leány drámájává sűrűsödik.

Egy olyan nagy egyéniség színpadi ábrázolása, mint amilyen Petőfi Sándor volt, egymagában véve is a legnehezebb művészi feladatok közé tartozik. Egy dilettáns minden bizomnyal dagályos bombaszt-hósti faragott volna Petőfi Sándorból; a művész Kibédi Sándor élő, vér-husból való embert eleve vit meg, darabjában olyan ember ábrázoló tehetséggel, hogy az elmúlt évtizedek távlatának ellenére, szinte érezzük közvetlen közelből a költő szív dobbanását, halljuk szuggesztív szava it, látjuk vehemens gesztusait.

Pila Anikó sem kopott, népszínmű szállagos romantikával agál előtűnik a színen, hanem az örök asszonyiság realizmusával, mely rajongása felleget sem lepeltként és misztikus fátyolként: szövi maga köré, hanem csak keretként, amelyből forró, eleven, a föld il latával terhes tündéreként lép elő.

A színmű minden alakja reális és korszerű, a korszerű magyar talajból sarjad; egyéni levegőjük van és ke ményen konturozott ábrázatok.

A modern magyar történelmi színművek egyik legsikerültebb alkotása a Kibédi Sándor darabja, amely, ha az olcsó színpadi hatások tekintetében nem is jár elől: dialógusainak művészi tökélyével, mesés-zövéseinek érdekessé gével annál több jogcímet nyert arra, hogy végre ott is és azok is felfigyeljenek rá, akik a talimértekek iránt olyan sok és fölösleges regardot szoktak tanúsítani. A finom, nemesveretű történelmi dráma, melynek Petőfi hasonmá vá, gyönyörű költeménye után a „Szeptember végén” címet adta a költő, először könyv alakban jelent meg még pedig igen izléses és olcsó kiadásban. Megrendelhető a szerzőnél.

Az Ut. Ezen a címen jelent meg Salamon Ottó szerkesztésében az erdélyi eonistarsocialisták első magyar nyelvű folyóirata. A zsidókérdés sokféle beállításának tömkelegében és megmagyarázására irányuló zavarában ez a folyóirat valóban hézagpótló és világosságot derítő. Nem a demagógia esz közeivel hadakozik ellenfelei ellen, hanem a higgadt, tiszta, józan tudományosság érveivel. Cikkeinek emelkedett és tisztult objektivitása még az elmentés állásponton levőket is tiszteltet re és elismerésre kényszeríti.

Napjaink szörnyű szellemi zűrzavara a legnagyobb mértékben megkívánja a tisztázásokat. Az Ut erre vállalkozott és már első száma is azt látszik bizonyítani, hogy érdeklődést fog kelteni a zsidó olvasóközönség minden rétegében.

Barna Könyv. Közül egy millió példányban forog immár a civilizált világban közkézen az eredetileg német nyelven íródott Barna Könyv, a legkülönbözőbb fordításokban.

A világtörténelem és a világirodalom még nem produkált olyan rettenetes vádiratot, olyan megdöbbentő okmánytárat az emberi elaljasodásról, az állati butaságról, mint amilyen az eredeti Barna Könyvben látott napvilágot.

Es e dokumentumok erejét nem a muszta állítások és szubjektív állásfoglalások adják meg, hanem azok az okmányokkal alátámasztott tények, me

Globus Utazási Iroda olcsó téli sportutazásai

		A világ mondain siparadicsoma		LEI
Jan. 12-25	Svájc	St. Moritz, Davos, Arosa, Pontresina		10.910.—
Jan. 12-25	Goisern	A Salzkammergut legszebb síhelye		7940.—
Jan. 12-25	Warth (Arlberg)	a legideálisabb sítérp		7940.—
Jan. 23-febr. 14.	Spanyolország, Algír.	Tavas Andaluziában		16.820.—
	Baleári szigetek, Riviera			
Febr. 2-14	Párizs	Különvonat		9740.—
Febr. 2-14	Riviera	Karnevál Nizzában		8660.—
Febr. 2-20	Svájc	Déván István sikurzusa Davosban		14.120.—
Febr. 15-márc. 4.	Svájc	Davos, St. Moritz, Arosa, Pontresina		12.620.—
Egyéni utazás	Bled	Jugoszlávia legszebb téli sporthelyére		4970.—

Fenti árakban a magyar vízumon kívül minden elképzelhető költség bentfoglaltatik. Felvilágosítással válaszbelégy ellenében szívesen szolgálunk.

„Globus” Utazási Iroda B. T. Cluj,
Cal. Reg. Ferdinand 12. Telefon 350

lyek minden kommentárnál többet mondanak

A Bar na Könyv első és egyetlen magyar fordítása Erdélyben jelent meg s bár csak kivonatosan adja az eredeti német könyvben felsorakoztatott dokumentumokat, mégis csaknem teljes drámai mozgalmassággal festi meg a hitlerista uralom történelmi hátterét, azok

nak a mozgató erőknél utját,

A Barna Könyv a német fascizmus tárháza, amelyet minden embernek el kell olvasnia. A Barna Könyv magyar kiadása megrendelhető az Új Kelet könyvcsatlálya útján is. (s. l.)

SZÍNHÁZ · FILM

Nagyromániai filmpremier a Royal Mozgóban

„Czarevics” főszerepben: Eggerth Márta

Bukarestet is megelőzve a kolozsvári Royal Mozgó vetíti először Romániában a világhírű „Czarevics” filmet. Rövid tudósítók a filmről: Zenejét Lehar Ferenc szerezte, rendezője Viktor Janson. Felvételei a világ legszebb tájait hozzák elénk, Nizza, az olasz és francia tengerpart, majd éles kontrasztként Moszkva és Szibéria végtelen hóborította pusztái. Szereplői: Márta Eggerth, Hans Sönker a Vieni Opera

tenoristája ki nemesak hangjával, hanem férfias szépségével is nagyon hamar a film primamozgója lesz, régi ismerősök a szereplők közt még Ottó Walburg, Ida Wüst, Georg Alexander, Ery Bos. A csodás énekszámok, a friss eleven és szellemes cselekmény a filmnek egészen biztos óriási sikert hoznak. A film felvételei 3 héttel ezelőtt készültek s így a csodás toalettek is a divat legújabb kreációi.

Szombati és vasárnapi előadások:

A két ünnepnapon három-három előadás lesz a színházban. Szombaton három óraor az Egy csók és más semmi mérsékelt helyárrakkal, hat óraor a Pénz nem minden, 9 óraor a Fizessen nagysád operette lesz műsoron.

Vasárnap három óraor Szilveszteri Kabaré mérsékelt helyárrakkal malac, kávé, cukor sorsclással, hat óraor a Fizessen nagysád és este 9 óraor a Pénz nem minden kerül színpadra.

Aranyifju

Teljesen készen várja Hunyady Sándor nagyszerű darabja a hétfői premier közönségét. Olyan izgalmas a darab regénye, mint egy Wallace regény, amelyben a főri köröktől az alsóbbrendű emberekig mindenkinek fontos és jelentőségteljes feladata van. A darabban a főszerepet játszó szobalánynak (Ligeti Margit), valamint a sofőrnak (Tompá Béla éppen olyan nagy és elsőrendű művészi feladat jutott, mint a gazdag főri angol család bármelyik tagjának, vagy a címszerepet játszó Aranyifjunak (Kovács György). Nagy meglepetést fog kelteni Ligeti Margit, aki nagyszerű művészi teljesítményé a szerep legelrejtettebb nánszait is olyan tökéletességgel fogja kihozni, hogy a szerző Hunyadi Sándor, aki a próbákon is résztvesz a legmagasabb dícsérettel halmozta el. A többi szereplők is tehetségük legjavát fogják nyújtani így az Aranyifju előadásai nemesak a párhuzamos előadásokban egyeznek a Vieszínház előadásaiival, hanem művészi tökéletességben is. Ezek az előadások egyszersmind bucsu-

előadásai is lesznek a Magyar Színház második ciklusának, mert a társulat szombaton már Váradon játszik.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szombat fél 9 óraor: Cigánybáró.
Vasárnap 3 óraor: Karácsonyi szent este.
Hétfő fél 9 óraor: Traviata.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton 3: Egy csók és más semmi. (Operett mérs. helyár.)
Szombaton 6: A pénz nem minden.
Szombaton 9: Fizessen nagysád! (Har. madszor.)
Vasárnap 3: Szilveszteri kabaré megismétlése mérsékelt helyárrakkal. (Malacsorsolás, nyeremények. Minden belépőjegy egyúttal sorsjegy is.)
Vasárnap 6: Fizessen nagysád! (Operett negyedszer.)
Vasárnap 9: A pénz nem minden.

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök este fél 9: Aranyifju. (Hunyady Sándor 9 képből álló bűnügyi története. A Vig. színház legnagyobb sikerű újdonsága a szerző személyes jelenlétével.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 óraor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 óraor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 óraor:
A csókprofesszor. Pikáns vígjáték, főszerepben: Maurice Chevalier és Ann Dvorák.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 óraor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraor:
Hétfő 3, 5, 7 és 9 óraor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 óraor:
Fra Diavolo. Auber vígjoperája nyoman, főszerepben: Dennis King, Stan és Bran.

APRÓ HIRDETÉSEK

Csipekvarrás, függöny, ágyterítő, nárnák montirozása, kelengyék készítése. Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R.

Csillárt és modern esőbutort készit Grünwald Jacob fémpári üzeme. Cluj C. Decebal 23. (v. Rudolf u.)

Kiadó szép nagy parkettes szoba mosdószobával január 15. vagy február 1-re. Megtekinthető déjelőt 9-12. Erzsébet ut. 55.

Modern díjfahajlók olcsón eladók. Márk asztalos, Str. Fántánelei (vlt Vasvári Pál u.) 30.

Megélhetést nyernek helyben és vidéken szorgalmas, megbízható könyvelő Lepage-nál, Cluj.

Román, francia és német nyelvekben teljesen perfekt egyetemi hallgatózó gimnáziumi tanulók korrepetálását vállalja, mérsékelt díjazás mellett. Cim a kiadóban.

Modern, finom kivitelű komplett ebédőberendezés eladó. Ugyanott teleháló alkalmi árért. Dézma ucca 2. Asztalosműhely.

Belvárosban urjembernek alkalmas különbejáratu butorozott szoba kiadó. Ugyanott eladó márványlappos tükrömosdó és villanycsillár. Str. Caragiale (Tomp Mihály u.) 1. földszint jobb.

Középiskolások korrepetálását garancia mellett vállalom, Cim a kiadóban.

Tejjesen különálló egy szoba, fürdő, szoba üresen kiadó. Cal. Regele Ferdinand 10., emelet.

Benősilhet nagyforgalmu, saját házában levő textil, urj és női divatáru üzlethez kellő szakképzettséggel rendelkező — 30 év körülj — minden tekintetben kifogástalan urjember. Kimerítő élet rajzzal és fényképpel ellátott leveleket „Díszkreáció” jelige alatt a kiadó továbbit.

Egyedülálló orvosnő (kiszváosban jó praxissal, saját házzal) komoly, 40 év körüli orvos, mérnök vagy ügyvéd ismeretséget keres házasság céljából. Leveleket „Élettárs” jeligere a kiadóhivatalba.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, esetleg zongorahasználattal. Széchenyi tér 39.

Új hálóberendezés, kőrisfa, hét daraból, olcsón eladó. Str. Ilie Macelar (Zsák ucca) 12.

Hölgyek figyelmébe! Elsőrangú cukrász tanfolyamot rendez. — Érdeklődni főtéri Ujságkioszkban (nyilvános telefonállomás) délutánoként 4-5-ig.

Könyv-szenzációk:

Romanov: Három pár selyemharisnya kötve Lei 60.—
Reinach (600 képpel): A művészet kis tükre kötve Lei 120.—
Börkötesben Lei 180.—
Renaud: Két bálvány füzve Lei 28.—
Mereskovszki (Világszenzáció):
Az ismeretlen Jézus, kötve Lei 144.—
Mordaunt: Trópusi láz, kötve Lei 60.—
Papini: Krisztus története, köt. Lei 90.—
Kuncz: Fekete kolostor, kötve Lei 90.—
Bunin (Nobeldíj 1933.):
A szerelm szentsége, füzv. Lei 30.—
Madách: (Zichy rajzokkal):
Az ember tragédiája, kötve Lei 90.—
Zilahy:
Valamit visz a víz, kötve Lei 57.—

LEPAGE-nál Kvár

Kérjen jegyzéket. — Postán utánvétellel.

— Lapunk le...
és hivatalos m...
reggel a rende...

— Elnapoltá...
ját, Belgrádból...
láv külügymini...
vizsgálóval, hogy...
ját elnapolták...
kozott arról...
határozott vas...
tente. Előbbi...
Jettics Zágráb...
szalonkoesijába...
Kisérte Titulesc...
tauta utját Buk...

— Kétezer bü...
mában, Newyor...
kai közvélemé...
kelt az oklahor...
határozása, ho...
való hivatkozás...
mindazokat, akik...
visszaszó bünté...
zácót természé...
államban hajtja...
kétezer ilyen ví...
cójáról van szó...

Vid...
S...
Ja...

— A dévai z...
vésztjeje, Janu...
jét az alábbi pr...
tartja dr. Antia...
Baby” és a „Ba...
táncolja Grün I...
valja Gombó Sá...
Horváth Margit...
Bartók: Román...
adia Dobó Sánd...
das Madschen...
dr. Weisberger...
Rosenberg Simo...
randot ária III...
messze, éneklj...
tanc Horváth M...
Jiszadal, szav...
hann Strauss...
kari kísérettel...
Az estély írt...
kötve, nagy érde...

— Mendel...
Az Ujságíróklub...
nyén ezuttal Me...
utolsó percben t...
nek és segítette...
maradt rendezés...
ni, Massenet és...
és finom elő...
melegével inter...
találta az egyen...
Bensőséges siker...

Olcsó

M...
n...
á...

„CUL

a...
S...
b...

Vidék

HIREK

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső hivatalos munkaszünet miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— Elnapolták a kisantani konferenciát. Belgrádból jelentik: Jettics jugoszláv külügyminiszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy a kisantani konferenciát elnapolták. A miniszter nem nyilatkozott arról, hogy az elhalasztás megindozott vagy bizonytalan időre történt-e. Előbbi jelentés szerint tegnap Jettics Zágrábban beszélt a Titulescu szalonkoosijába s a jugoszláv fővárosig kísérette Titulescut, aki este nyolckor folytatta útját Bukarest felé.

— Kétezer bűnöst sterilizálnak Oklahomában. Newyorkból jelentik: Az amerikai közvéleményben nagy megdöbbenést kelt az oklahomai kormányzónak az az elhatározása, hogy egy régebbi törvényre való hivatkozással sterilizáltatná akarja mindazokat, akiket az 1933-as évben mint visszaeső bűnöst megbüntettek. A sterilizációt természetesen csak Oklahomában hajthatják majd végre. Összesen kétezer ilyen visszaeső bűnöző sterilizációjáról van szó.

Vidit és szepit
Germandrée
Fuder és Crém

— A dévai zsidó kulturegyesület művészeti Január 6-án tartja művészeti az alábbi programmal: Ünnepi beszéd tartja dr. Antal Márk, „Nu mai plange Baby” és a „Babám budakeszi” éneklés és táncolja Grün Ibi, Heine: Belsazar, szaválja Gombó Sándor. Kínai tánc táncolja Horváth Margit, Liszt F.: Gnomenszenen, Bartók: Román népi táncok zongorán előadja Dobó Sándor, Schubert: Der Tod u. das Mädchen, vonósnyéves, előadja dr. Weiszberger Sándor, Kálmán János, Rosenberg Simon, Zimmer, Puccini: Turandot ária III. és Lavotta: Valahol messze, éneklj R. Hegedűs Bébi. Néger tánc Horváth Margit, Szabolcsi Lajos: Jiszgadal, szaválja Gombó Sándor, Johann Strauss: Kék Dunakeringő, zene, Kári kísérettel éneklj R. Hegedűs Bébi. Az estély irni, mely táncpal az egybekötve, nagy érdeklődés mutatkozik.

— Mendel Ilus az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklub csütörtöki hangversenyén ezúttal Mendel Ilus lépett fel, aki az utolsó percben tett eleget a klub kérésének és segítette ki a program nélkül maradt rendezőséget, Mendel Ilus Puccini, Massenét és Tostj műveivel szerepelt és finom előadókészséggel, az átérés melegeivel interpretált számaival megtalálta az egyenes utat a közönséghez. Bensőséges sikere volt.

Olcsó könyv

Modern és klasszikus regények kevésbé használt állapotban potomon áron a

„CULTURA”

antikváriumban **CLUJ**, Str. Memorandului 4. Bejárat a kapu alatt balra 1. számú ajtó.

Vidékre is szállítunk.

— Amanullah udvarhölgye bujtotta fel Nadir kán gyilkosát. Kabulból jelentik: Nadir kán meggyilkolásával kapcsolatban eddig tizenhat embert végeztek ki és kettőt életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélték. A Times delhi távirata szerint Abdul Kali, aki Nadir kánt megölte, kivégzése előtt beismerte, hogy kedvese, egy elkelő afgán nő bujtotta fel a gyilkosságra. Ez a nő Amanullah, az elűzött afgán uralkodó udvartársához tartozott és az remélte, hogy Nadir kán meggyilkolása után forradalom tör ki az országban és Amanullah újból elfoglalhatja trónját.

— Gandhi fia kiszabadult a börtönből. Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint Devidas Gandhit, Gandhi fiát, börtönbüntetésének kitöltésével szabadon bocsátották. Mijután állítólag ígéretei tett, hogy lemond a polgári engedelmesség megtagadására irányuló hadjáratban való további részvételről.

— Halálest. Borgóprundról jelentik: A helyi zsidó hitközséget súlyos veszteség érte. Rövid szenvedés után f. hó 1-én 45 éves korában meghalt Jakob Kappel Marmorosch hitközségi elnök. Utolsó útjára az egész község kísérete el, ezáltal is tanujelét adván annak a szeretetnek és becsülésnek, amelynek a megboldogult örvendett. A sir felett Friedlaender rabbi és az elhunyt unokabátyja, Marmorosch Izrael tartottak heszpedet, amelyekben a megboldogult elnök érdemait és pártját ritkító zsidó érzését és vallásosságát méltatták.

— Orvosi hír. Dr. Balogh István sebész urologus Bukarestben telepedett le. Rendei Boulevard Domnitéi 49. sz. alatt. Dr. Balogh hosszú éveken keresztül volt Berlinben von Lichtenberg professzor asszisztense. Elbocsátása a berlini klinikai szolgálatból az árja törvény alapján történt.

— A csókprofessor. A „Csókprofessor” ezúttal Maurice Chevalier, aki a Selectben mutatkozik be mulatságos események keretében. A párizsi komédiások világában látjuk őt humoros teljében. Párizsi „jazz”, aki éppugy jó szívű, mint elszánt, éppugy elbájolóan finom, mint hasrengetően groteszk. Ki futja a formáját ez a kivételes művész ebben a filmben. Amit meg fog nézni mindenki, akinek az egészséges, természetes humor iránt érzelme van és aki néhány órában át feledni akarja napjaink borsbánnatos hangulatát.

— A borgói rebbe Bukarestben. A borgói rebbe a napokban Bukarestbe érkezett, ahol híveinek nagy tábora várta a pályaudvaron. Lakása: Str. Traian 12. Rosch Dávidnál.

Szombat, vasárnap, hétfő nagyrománjai premier a ROYAL MOZGÓBAN:

Czárevics

Lehár Ferenc csodaszép operettje. Fősz.: MARTA EGGERTH.

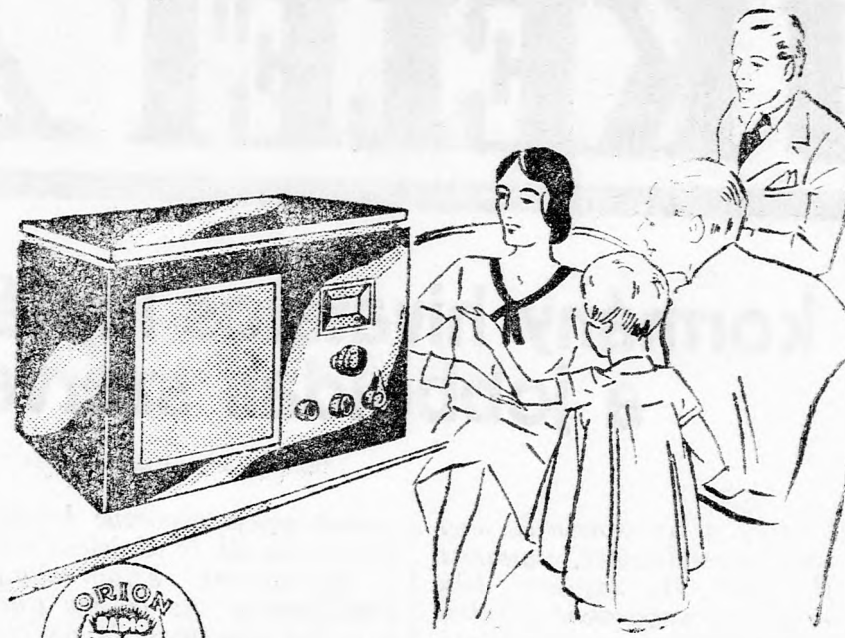
Szombat, vasárnap d. e. 11 órakor maíné 10, 15 lejcs helyárrakkal. DON JOSE MOYCA: Az én szerelmem.

— Csak Lipsében rendeznek Németországban nemzetközi vásárt. Berlinből jelentik: A közeljövőben Németországban egy hivatalos rendezet fog megjelenni, mely szerint a nemzetközi vásárokat ezentúl Németország csak Lipsében rendezik.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszulléteit szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József keserűvíz fájdalom, mentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy kitünő eredménye váltóznék.

— Lefortóztatták Németországban Starhemberg herceget? Bécsből jelentik: A napokban az a hír terjedt el az európai sajtóban, hogy Starhemberg herceget, az osztrák fasiszták vezérét Németországban letartóztatták. A hírt Ausztriában élesen visszautasították és kijelentették, hogy a herceg ismert külföldi utja óta nem hagyta el Ausztria területét.

— Franciaország esőkkenteni akarja a forgalomban levő kincstárjegyeket. Párizsból jelentik: A francia kormány az a törekvése, hogy az év végéig 4-5 milliárd frankra csökkentse a forgalomban levő kincstárjegyek mennyiségét. Nemrégén még 15 milliárd frank volt forgalomban.

ORION

7133

EGY MODERN KÉSZÜLÉK!

Orion 3 lámpás super, tiszta, kellemes hang, a távoli állomások vétele is teljesen biztos, szelektivitása kifogástalan. Eggombos beállítás, hitelesített állomásnevekkel. Egy készülék mindenki részére.

SUPER ORION

— Váltsa ki mindenki a személyazonosságát igazolványát. A kolozsvári rendőrség közli: A rendőrség tudomására hozta a közönségnek, hogy az ostromállapot miatt az egyetlen igazoló irás a polgári és katonai hatóságok előtt a buletin Model 2, melyet a rendőrség népesedési hivatalától lehet kiváltani. Felhívjuk tehát a közönség figyelmét arra, hogy ezt az igazolványt mielőbb váltassa ki, hogy ezzel elkerülje az igazolvány hiányával járó kellemetlenséget, mert a hatóságok emberei annyiszor fogják kérni azt az irást ahányszor szükségét látják.

NAPRÓL NAPRA

Londonból jelentik, hogy a Niagara víze tegnap reggelre váratlanul vérvörös színűre változott. A vérvörös víz tömeg bitorfüggönyként zuhog alá a sziklákon. A csodálatos tünemény a víz medrében végbemenő változásokkal magyarázzák. A környékbeli érdeklődők nagy tömegei bámulják a vizeses ritka szimpompáját.

Bécsből jelentik: A szövetségi kancellári hivatal rendeletet bocsátott ki, amely lyel a játékbank koncesszió átengedésével kapcsolatban eltiltja az osztrák állampolgárokat a játéktól. A játékbank helyén lakó egyének, valamint 21 életévüket még be nem töltött fiatal emberek egyáltalán nem léphetik át a játékbank küszöbét. Olyan egyéneket, akik a játékbankot csak meg akarják látogatni, anélkül, hogy játszanának, külön jelvényvel látják el.

A párizsi lapok érdekes találmányról adnak hírt. Ez abban áll, hogy a szinpadai kulisszákat gummiából készítik, ami rendkívül könnyen kezelhetővé teszi azokat. A szinpadon szükséges egy-egy házat, kertet, hegyet az új találmány szerint előveszik a kamrából és kellő mennyiségű levegőt fújnak bele, mire kész az, amit ábrázolni akarnak. Használat után kiengedik a levegőt és a gummi könnyűsége kulissza kis helyen elraktározható.

John Gleesen ismert kanadai milliós világhírű festményeket tartalmazó képtára a langok martaléka lett. Számos nagyértékű festmény pusztult el s az anyagi kár többmillió dollárra rug. A langok martaléka lett Van Dyck híres festménye az „Angyalok kórusa” is, amely egymagában 150 ezer dollárt ért.

Madách: Ember tragédiája Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej egészségvászomban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

— Orvosoknak, mérnököknek fontos. Minden magyar német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Kvár. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyenes jegyzéket Lepage-tól Kvár.

UJ KELET Legújabb hírek

A kormány hivatalos lapjának éles támadása a jobboldali szervezetek ellen

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

sokat brutalizáltak a vonatokon és megverték a vasúti személyzetet, ugyanaz a refrén: „fiatalok”. Ha zajosan tűntek az utcán, zavargásokat idéztek elő az iskolákban, vagy az igazságügyi palotában, csak az elnéző „hiszen fiatalok” hangzott. De ime, ezen fiatal zavarók közül atavisztikusán vérmes indulatokkal télt egyének nőttek ki, akik már nem elégszenek meg a bottal és a kövekkel, de hozzányúlnak a revolverhez és a késhez. A határokon belül és kívül azonnal akadnak emberek, akik büntényekre uszítják őket és fegyvert nyomjanak kezükbe.

S így történt, hogy félműveltek, az egyetemek exmatriculáltjai, erkölcsi és intellektuális söpredékek, sikkes tölke és templomrablók egész sorozata, iskoláink és egyetemünk és a kávéházak alja hazafinak tudta kijátszani magát, vasgárdát alakított, halálal fe nyeggett meg mindenkit, aki szembe szált az ő primitív és bestiális ösztöneikkel. Ha egy ilyen „gárdista” rabolt, a károsulat halálal fenyegették meg, nehogy feljelentést merjen tenni. És a károsult hallgatott. Ha egy polgár védekezni próbált, midőn megtámadták, azonnal akcióba léptek a revolverek és a kések. És a polgár hagyta magát megcserni.

— Hát a kormány? — fogják kérdezni.
Nos, az elmúlt kormány behunyta szemét, rejtgette a veszedelmet és hogy meglegyen a nyugalma, megválaszolta a gárdistákat az állami pénzzel. Ilyen címen mondotta, az elmúlt kormányzat, hogy uralja őket, akárcsak a római kormányzat, amely a birodalom lehanyatlásának idejében adót fizetett a barbároknak, csak hogy békén hagyják és azzal dícselkedett, hogy a barbárok az ő szoldjában vannak.

Ilyen pénzzel és más, a fegyverekkel együtt a határon túlról jött pénzzel az a félművelt söpredék az utcák szemétdől együtt behatolt a falvakba, elnév gesitette itt is a kedélyeket, felfegyverezte az aljasokat, korrumpált papokat és tanítókat. Innen egész a büntényig márcsak egy lépés volt.

Egy ilyen helyzettel szemben nincs helye kétségnek és kételkedésnek. Az ország megvédésére csak egyetlen eljárási van: a legvégső könyörtelenség.

Ki a felelős?

Egy másik cikkében a kormány félti hivatalos lapja, a Viitorul, a következőket írja:

„A polgári és katonai hatóságok által jogszabályokkal intézkedések helyre állították a rendet és biztosítják az ország nyugalmát. Az ezen intézkedésekkel párhuzamosan kiterjedt nyomozás folyik annak megállapítására, hogy kik viselik a felelősséget az odai ózus merényletért. Az eddigi letelezősekről bebizonyosodott, hogy I. G. Duca hatalmas összeesküvés áldozata lett, amelyben a magát vasgárdának nevező anarchikus csoport összes vezetői résztvettek. Ezek nyomták a fegyvert a gyilkosok kezébe és adtak parancsot arra, hogy löjjenek. Nemcsak a gyilkosok kijelentései bizonyítják ezt, hanem az a tény is, hogy Corneliu Zelea Codreanu, a gyilkosok vezére, bujkál, elrejtőzött nehogy a hatóságok kezére kerüljön. A gyilkosok azonban megfogták kerülni és ki lesznek adva az igazságszolgáltatásnak. Rejtgetőik ha

Zenét tanít?

Legolcsóbban, legkedvezőbbben látja el Lepage könyvkereskedés Cluj—Kvár. Kérjen ingyen árjegyzéket.

sonlóképpen elveszik büntetésüket, ha nem értesítik le idejében a hatóságokat. A legnagyobb szigorúsággal lesznek megbüntetve az összes gyilkosok. Az engedelmességnek és az elnézésnek a hibája, amely el lett követve azokkal szemben, akik minden pillanatban készt és revolvert rántottak elő, nem fog megismétlődni. Ha a gyilkos Corneliu Codreanut elrejtették volna Manciu prefektus meggyilkolása miatt, ma a só bányában volna és nem lett volna alkalma egy újabb és még gyűlöletesebb

gyilkosságra. Semmilyen könyörület a gyilkosokkal, büntetésükkel és rejtetezőikkel szemben. Különösképpen semmilyen könyörület és engedelmesség az állami hivatalnokokkal, akár papokkal, akár tanítókkal, vagy egyszerű közigazgatási tisztviselőkkel szemben, akik társai voltak ezeknek a banditáknak. A közvélemény valamennyiükkel elítélte, az igazságszolgáltatásnak pedig kötelessége kiemelni őket a társadalom soraiból, hogy ne ártassanak többé.

Az amerikai jegybankok aranykészleteiért indított harc kimenetele dönti el Roosevelttől ájjáépítési kampányának sikerét

A kormány le akarja foglalni az aranykészleteket és ötvényszázalékkal csökkenti a valuta értékét

London, január 5. Beavatott gazdasági és pénzügyi körökben elkezdődött a küzdelmet várni az amerikai jegybankok aranykészlete körül. Ennek a harcnak kimenetele fogja eldönteni Roosevelttől ájjáépítési kampányának sikerét. Nem tartják vitásnak, hogy az amerikai kormány le akarja foglalni az aranykészleteket, ötven százalékkal csökkenti az amerikai valuta értékét és 3725 millió dollár értékű bankjegyek kibocsátására készül. A jegybankok a végsőig harcolnak a terv ellen, de hivatalos körök a lépést elkerülhetetlennek ítélik s azt hangoztatják, hogy a jegybankoknak sincs joguk az aranykészletekhez, mert az egyszerű polgárnak is be kell szolgáltatnia a kincstárnak a birtokában lévő aranyat.

A Daily Express newyorki távirata szerint a még meg nem nyitott amerikai pénzintézetek megfagyasztott beállományából állami támogatással eddig közel hatszáz millió dollárt ad

tak vissza a betéteseknek.

Angol gazdasági és pénzügyi körök információi szerint Roosevelttől baloldali tanácsadói azt javasolták az elnöknek, hogy a jelenlegi jegybank rendszert szüntesse meg s alakítson egyetlen központi jegybankot, amelynek igazodnia kell a kormány intencióihoz. Ez célravezető utja lenne a Wall-Street hatalmas megtörésének, amely kezdetétől meg nem szűnő eréllyel ellenzi az újjáépítési hadjáratot.

A Chicago Tribune európai kiadásának amerikai értesülései szerint Párizsban családostán keltett az a hivatalos híradás, hogy amerikai kormány részről még hosszú ideig nem gondolnak a dollár rögzítésére és hogy az újjáépítési kampány nem tekintendő ideiglenes kísérletnek, hanem állandó jellegű rendszernek. Az amerikai értelmiségiek a híradásokkal kapcsolatban ellanyhultak.

Váratlanul nyilvánosságra került a francia választójegyzék szövege

A francia memorandum kategórikusan elutasítja megnevezési szerződés kötését Németországgal, a Saar-vidék átadásáról nem tárgyal és a horogkeresztes rohamcsapatokat közönséges katonai alakulatoknak tekinti

Párizs, január 5. A párizsi lapok eddig csak különböző kombinációkat közöltek a francia jegyzék tartalmáról és maguk is hozzátették, hogy adataikért nem felelnek. A Rempart című lap csütörtök reggeli száma szerinti szövegében közli a leszerelés kérdésében elfoglalt francia álláspontot, úgy, amint azt a francia aide-memoire kilenc szakasza ismerteti.

A lap megjegyzi, hogy a szöveget a legmegbízhatóbb helyről kapták és annak hitelességéhez semmi kétség sem férhet.

A francia kormány kilenc pontja a következő:

1. A német kormányt az az ajánlat, hogy kössön Németországgal és Franciaországgal tíz évre szóló megnevezési szerződést, a francia kormány nem fogadhatja el tekintettel arra, hogy ez a paktum sokkal kevesebb garanciát nyújt Franciaországnak, mint a Németország részéről már régebben vállalt kötelezettségek.

2. A versaillesi békeszerződésnek Németország részéről javasolt revíziójához Franciaország csak azzal a feltétellel járulhat hozzá, hogy a revízió kizárólag olyan pontokra terjedhet ki, melyekre nézve Franciaország és Anglia megállapodnak egymással.

3. A birodalmi hadsereget kétszáz ezer főből álló milíciásergéllel átalakítani, rövid szolgálati idővel, úgy amint

ezt a MacDonald-féle leszerelési tervet előírja. Amennyiben Németország hajlandó felosztani a nemzeti szocialista roham- és védőosztagokat, úgy a birodalmi haderő létszámát háromszáz ezer emberre lehet felemleni. Ha viszont Németország nem vállalkozik a katonai jellegű alakulatok feloszlására, akkor ezeket az alakulatokat kiképzett tartaléknak kell nyilvánítani és éppúgy alá kell vetni a nemzetközi fegyverkezési ellenőrzésnek, mint a rendes katonai alakulatokat.

4. Az átszervezett birodalmi milícia csak védelmi jellegű fegyveremeket tarthat fenn. A versaillesi szerződésben eltiltott, egyébként azonban védelmi jellegű nehéz hadiszerekből Németország csak annyit tarthat fenn, amennyi a milíciásergél kiképzéséhez feltétlenül szükséges. Katonai repülőgépeket és tankokat továbbra sem engedélyeznek Németország számára.

5. A felfegyverzett hatalmak hajlandók megkezdni a tényleges leszerelést s haderőjük létszámát arra a nivóra szállítják le, amelyet a MacDonald-féle tervet megállapított. Olaszország, Lengyelország, Csehszlovákia és Franciaország (természetesen csak a francia anyaország) ebben az esetben kétszáz ezer főnyi hadsereggel rendelkeznek éppúgy, mint Németország. Amennyiben Németország felosztja a ka-

tonai jellegű magánalakulatokat s a birodalmi milícia létszámát háromszáz ezer főre emeli fel, akkor az előbb említett államok is háromszáz ezer főnyi létszámot tarthatnak fenn.

6. A tényleges leszerelés két szakaszban megy végbe, amelyek közül az első próbaidőnek számít. Amíg azonban a próbaidőről szóló október 14-i genfi egyezmény négyéves próbaidőt ír elő, Franciaország most már hajlandó ezt a próbaidőt három, két, sőt akár egy évre is redukálni.

7. Franciaország hozzájárul a vegyi háború minden fajtájának betiltásához. Amennyiben a polgári léghajózás nemzetközi ellenőrzés alá helyezik, Franciaország a katonai, főleg pedig a bombavető repülőgépek számának nagyarányú csökkentésére is hajlandó.

8. Általános nemzetközi fegyverkezési ellenőrzést kell szervezni.

9. Arról, hogy a Saarvidéket népszavazás nélkül vissza kell adni Németországnak, Franciaország nem tárgyal, miután ez az ügy a Népszövetséghez tartozik.

A aide-memoire záradéka végül leszögezi, hogy Franciaország természetesen a leszerelés és a békerrevízió kérdését is nem kizárólag Németországgal akarja elintézni, miután ezek a problémák a népszövetségi paktum többi szignatárius hatalmát is érintik. Az összes kérdéseket a Népszövetség és a leszerelési konferencia keretében kell megoldani.

A francia választójegyzékkel kapcsolatban angol politikai körökben feszült érdeklődéssel tekintenek azon válasszélre, amelyet Berlin a francia emlékiratra adni fog. A válasz elküldését a jövő hét elejére várják.

Berlin, január 5. Hangoztatják, hogy a francia rézről megállapított kontingentálási új rendszer új helyzetet eredményezett a két ország közötti kereskedelmi viszonyban. Nem tudni, hogy a német delegáció mikor fog ismét kiutazni Párizsba a kereskedelmi tárgyalások folytatására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. I. 10. Ha iratokkal igazolni tudja, miszerint öt testvére közül egyedül Ön a családfenntartó, esetleg megkapja ezen címen a katonai kötelezettség alóli felmentést.

K. J. Timisoara. Kérését előjegyeztük és ha a kérezt Kolozsvárra jön értesítjük.

R. G. Targu-Mures. A franciák által megvett aranyterületek Hunyad megyében vannak. Eladó a Mica S. A. A szerződés aláírása megtörtént.

— A Zsidó Nőgyűlés Napközi Otthona gyermekei részére folyó hó 7-én, vasárnap délután 4 órakor felruházást és uszónát rendez.

Zilahy Lajos: Valamit visz a víz. Új Zilahy propagandakötet. 57 lejt egészvászonban. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó irod. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 19 Telefon: 3-48

Cenzurat

Kaza postal
plátte in nu
No. 224.713-9

* Baron L. P.
Telefon: 3-77
Havonta 118,
évre 598, egész
földre: Havon
félre 6, egész
félre 6 díjza
KELET" az
saldóság egye
telek utány
ra megjelölés

Sokatmon
az új ko

"fo
e
a

Felfedezt

Bucuresti-Bu
Kelet tud.) U
gyilkolásnak
sokáig rá fogja
litikai élet küll
Bizonyára e gy
az is, hogy ez
vége Titulescu
látogatása. Eln
juk és sajtó be
ügyminiszter r
órák szinai a
aktuális kül-
áll szoros össze

Titulescu pé
presszel érkez
baton délelött
hosszabb megb
eural hangulgy
liberalis kormá
ványa Románia
mely a béke és
barátságos kap
nyul.

Titulescu

Szombaton d
utazott, ahol
vendégül, majd
gadta a külügy
hosszu kihallg
letes jelentést t
hangról, amely
külföldön kelte
szu kihallgatás
az összes kapes
problémák.

Tatarescu m
kormányának
ges mozgalmak
ról folytatott
minenta jelent
során

a kormány t
jutottak, hog
kedéseket ke
azon mozgalm
ország belső

Délben 12 óra
megbeszélés vo
niszterelnök, F
miniszter, Inku
mint Buduresc
vettek részt.

Este a Szina
felkereste Tata
ismét hosszas